

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ТАШКИЧИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ АРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул.Г.Тукая, д. 19,с.Ашитбаш, Арский
муниципальный район 422039

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ТАШКИЧУ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Г.Тукай урамы, 19 йорт,
Ашытбаш авылы,
Арча муниципаль районы, 422039

Тел. (84366)90-2-58, факс (84366)90-3-22. E-mail: Tash.Ars@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

от « 17 » декабря 2025 г.

№ 14

2040 елга кадәр Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының» Ташкичү авыл жирлеге " муниципаль берәмлеген су белән тәэмин итү һәм су түгү схемалары

«Су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү турында» 2011 елның 7 декабрэндәге 416-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Федераль законы, «су белән тәэмин итү һәм су бүлеп бирү схемалары турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2013 елның 5 сентябрэндәге 782 номерлы карары нигезендә «Ташкичү авыл жирлеге " муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. 2040 елга кадәр чорга «Ташкичү авыл жирлеге» муниципаль берәмлеген су белән тәэмин итүнең һәм су түгүнең кушымтада бирелә торган схемасын расларга.
2. Әлеге карар 2026 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.
3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Арча муниципаль районының рәсми сайтында һәм мәгълүмат стендларында урнаштыру юлы белән халыкка чыгарырга.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Башкарма комитет житәкчесе
комитета Ташкичинского
сельского поселения

Р.Х.Хабибуллин

СП Сивухо Николай Николаевич
TIN 432401588030 Эл. почта: rost43@bk.ru Телефон: +7 (953) 6931287
610008 Киров өлкәсе, Киров г.

РАСЛАНГАН:
Татарстан Республикасы Арча муниципаль
районының Ташкичү авыл жирлеген
башкарма комитеты тарафыннан

Ташкичү авыл жирлеген башлыгы
Р.Х.Хәбибуллин

**2040 ЕЛГА КАДӘР ЧОРГА
ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АРЧА МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
"ТАШКИЧҮ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕН" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕН
СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ ҺӘМ СУ ТҮГҮ СХЕМАЛАРЫ**

2025 ел

Эчтәлекләр исемлеге

Кереш сүз	4
1 нче бүлек. ГОМУМИ МӘГЪЛҮМАТ	6
2 нче бүлек. СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СХЕМАСЫ	9
1 нче бүлек “Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының техник һәм икътисади торышы	9
2 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерү юнәлешләре"	Ошибка! Закладка не определена.
3 нче бүлек "Кайнар, эчәрлек һәм техник су белән тәэмин итү һәм куллану балансы"	Ошибка! Закладка не определена.
4 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр"	Ошибка! Закладка не определена.
5 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү чараларының экологик аспекты"	Ошибка! Закладка не определена.
6 нчы бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салу күләмен бәяләү"	Ошибка! Закладка не определена.
7 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларын үстерү өчен индикаторларның планлаштырылган кыйммәтләре"	Ошибка! Закладка не определена.
8 нче бүлек “Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге (әгәр ачыкланган булса) һәм аларны эксплуатацияләргә рөхсәт ителгән оешмалар исемлеге”	Ошибка! Закладка не определена.
3 нче бүлек. СУ АГУ СХЕМАСЫ	Ошибка! Закладка не определена.
1 нче бүлек "Су чыгару өлкәсендәге хәзерге хәл"	Ошибка! Закладка не определена.
2 нче бүлек "Агынды суларны юк итү системасындагы агынты су баланслары"	Ошибка! Закладка не определена.
3 нче бүлек "Агынты сулар күләмен фаразлау"	Ошибка! Закладка не определена.
4 нче бүлек "Үзәкләштерелгән агынты суларны чыгару системасы корылмаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү (техник яктан яңадан жиһазландыру) буенча тәкъдимнәр"	Ошибка! Закладка не определена.
5 нче бүлек "Үзәкләштерелгән агынты суларны чыгару системасы корылмаларын төзү һәм реконструкцияләүнең экологик аспекты"	Ошибка! Закладка не определена.
6 нчы бүлек "Үзәкләштерелгән агынты суларны чыгару системасы корылмаларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салулар кирәклеген бәяләү" ...	Ошибка! Закладка не определена.
7 нче бүлек "Үзәкләштерелгән агынты суларны чыгару системасын үстерү өчен индикаторларның планлаштырылган кыйммәтләре"	Ошибка! Закладка не определена.
8 нче бүлек "Үзәкләштерелгән агынты суларны чыгару системасының ачыкланган хужасыз объектлары исемлеге (әгәр ачыкланган булса) һәм аларны эксплуатацияләргә рөхсәт ителгән оешмалар исемлеге"	Ошибка! Закладка не определена.
ЙОМГАКЛАР ҺӘМ ТӘКЪДИМНӘР	Ошибка! Закладка не определена.
БИБЛИОГРАФИЯ	Ошибка! Закладка не определена.

Гаризалар исемлеге

- 1 нче кушымта – Ашытбаш авылы өчен су белән тээмин итү челтәре схемасы;
- 2 нче кушымта – Ташкичү авылы өчен су белән тээмин итү челтәре схемасы;
- 3 нче кушымта – Мамся авылында су белән тээмин итү челтәрләрененң схемасы;
- 4 нче кушымта – Иске Ашит авылы өчен су белән тээмин итү челтәре схемасы;
- 5 нче кушымта – Ак-Чишма авылы өчен су белән тээмин итү челтәре схемасы.

Кереш сүз

Су белән тээмин итү схемасы - документ, энергияне саклау һәм энергия нәтижелелеген арттыру, санитария һәм экологик куркынычсызлык өлкәсендәге хокукый жайга салуны исәпкә алып, су белән тээмин итү системаларының нәтижәле һәм куркынычсыз эшләвен һәм аларны үстерүне нигезләү буенча материалларны үз эченә алган.

Суны эшкәртү - суны эчәр яки сәнэгать суы буларак куллануны тээмин итү өчен эшкәртү;

Су белән тээмин итү - үзәкләштерелгән яки үзәкләштерелмәгән салкын су белән тээмин итү системаларын кулланучы абонентларга эчәр яки сәнэгать суын су белән чистарту, ташу һәм бирү (салкын су белән тээмин итү) яки үзәкләштерелгән яки үзәкләштерелмәгән кайнар су белән тээмин итү системаларын кулланучы абонентларга кайнар су әзерләү, ташу һәм бирү (кайнар су белән тээмин итү);

Су белән тээмин итү чөлтәре - суны ташу өчен эшләнгән технологик яктан бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы, жылылык белән тээмин итү максатларында да кулланыла торган инженерлык корылмаларынан тыш;

Технологик су белән тээмин итү зонасы - салкын су белән тээмин итүче оешмага караган су белән тээмин итү чөлтәренәң бер өлеше, аның эчендә кулланучыларга исәпләнгән су куллану күләменә туры китереп бирелгәндә су басымының стандарт кыйммәтләре тээмин ителә;

Технологик агынты суларны чыгару зонасы - агынты суларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешмага караган канализация чөлтәренәң бер өлеше, аның эчендә агынты суларны кабул итү, ташу, эшкәртү һәм чыгару яки агынты суларны турыдан-туры (чистартусыз) су объектына чыгару тээмин ителә;

Операция зонасы - салкын су белән тээмин итү һәм (яки) канализация белән тээмин итүче оешманың оператив җаваплылык зонасы, ул оешманың үзәкләштерелгән су белән тээмин итү һәм (яки) канализация системаларын эшләтү буенча бурычларына (җаваплылыгына) нигезләнеп билгеләнә.

Су белән тээмин итү схемасының төп максатлары һәм бурычлары:

- су белән тээмин итү системасын үстерүнең озак вакытлы перспективаларын билгеләү, әйләнә-тирә мохиткә минималь йогынты ясап, иң экономияле ысул белән ышанычлы су белән тээмин итүне тээмин итү, шулай ук су белән тээмин итү системаларын үстерү һәм энергияне саклаучы технологияләргә кергү өчен икътисади стимуллар бирү;
- капитал төзелеш проектын су белән тээмин итү чөлтәләренә тоташтыру мөмкинлеген һәм, техник яктан мөмкин булган очракта, мондый тоташтыруны гамәлгә ашырырга тиешле оешманы билгеләү;
- норматив таләпләргә туры китереп, су белән тээмин итү системаларының ышанычлылыгын арттыру;
- озак вакытлы перспективада бер кулланучыга су белән тээмин итү чыгымнарын минимальләштерү;
- Бистә халкын су белән тээмин итү;

- торак пунктны су белән тәмин итү өлкәсендә кулланыла торган яңа сәнәгать һәм башка корылмалар төзү;
- Соңгы дистә ел эчендә тормыш сыйфатының яхшыруы гамәлдәге корылмаларның жәмәгать инфраструктурасын тиешенчә үстерүне таләп итә.

Су белән тәмин итү һәм санитария схемасын эшләү өчен нигез булып түбәндәгеләр тора:

- "Су белән тәмин итү һәм канализация турында" 07.12.2011 елның 416-ФЗ номерлы Федераль закон;

- РФ Хөкүмәтенең 09/05/13 елгы 782 нче карары белән расланган су белән тәмин итү һәм канализация схемалары эчтәлегенә таләпләр;

- Муниципалитетның территориаль планлаштыруы турындагы документлар.

1 нче бүлек. ГОМУМИ МӘГЪЛУМАТ

1.1 Бердәнбер ситуация диаграммасында чикләрен һәм территорияләрнең исемнәрен күрсәтеп, торак пунктның административ составы

Арча муниципаль районы Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында уңайлы икътисади һәм географик урында урнашкан, республика башкаласы Казанны Киров өлкәсе, Удмурт Республикасы һәм Пермь өлкәсе белән тоташтыручы транспорт магистральләрендә урнашкан, шулай ук житәрлек ресурсларга (металл булмаган файдалы казылмалар, урман, су һәм жир ресурслары) ия.

Арча муниципаль районының Ташкичү авыл җирлеге (алга таба Ташкичин авыл җирлеге) Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан. Ташкичин авыл җирлегенең мәйданы 13 764 гектар тәшкил итә.

Ташкичү авыл җирлеге территориясендә түбәндәге торак пунктлар урнашкан: Ак Чишмә, Ашытбаш, Кысна, Мәмсә, Наратлык, Печмәнтау, Иске Ашыт, Иске Кенәр, Ташкичү, Хәтнә. Ашытбаш авылы-Ташкичү авыл җирлегенең административ авылы.

1.2 Территорияләр һәм территориаль (кадастр) бүленеш элементлары буенча халыкның сан составы 2025 елның 1 гыйнварына җирлек халкының гомуми саны 2255 кеше тәшкил иткән.

Яшәүче халык саны даими рәвештә кими бара. Бу кимү үлем очракларының тууга караганда даими артып китүе белән бәйле. Бу кимү чит илгә күченү белән бәйле, бу халыкның яшәү структурасын үзгәртә - яшьләр ешрак китә, һәм киткән урыннардагы халык картая. Бу чит илгә күченү тормыш дәрәжәсенең түбәнәюе һәм яшәү кешеләренең югары белем алу өчен үсеш алган мәдәни һәм яшәү мохите булган зуррак муниципалитетларга китүе белән бәйле.

1.3 Геологик мәгълүмат

Арча районы территориясе Төньяк Татар аркасының көнбатыш битләвендә һәм Казан-Киров чокырының көнчыгыш кырында урнашкан.

Жир өслегендә ачыкланган иң борынгы төп токымнар - Пермь системасы утырмалары.

Елга үзәннәре һәм чокырлар битләүләренең аскы өлешләрендә Казан этабы токымнары ачык күренә, көнбатышта ачык соры доломитлар һәм известьташлар, көнчыгышта кызыл төстәге комташлар һәм мергельләр, аларда конгломератлар, известьташлар һәм балчык катламнары урнашкан.

Елга үзәннәре битләүләренең урта һәм өске өлешләрендә һәм иң биек су бассейннары зоналарында төрле төстәге балчыклар һәм ләмнәр ачык калган, алар комташлар һәм конгломератлар белән капланган.

Туфрак барлыкка китерүче токымнар булып хезмәт итүче хәзерге һәм югары дүртенчел чор комлы-балчыклы утырмалар киң таралган.

Арча районында кирпич балчыгы, төзелеш комы һәм таш ятмалары чыгарыла. Өче туфракларны эшкәртү өчен вак известьташ һәм доломит чыгарыла.

Жирле әһәмияткә ия төзелеш материаллары һәм әйберләре житештерү өчен минераль чимал ятмалары тикшерелгән һәм файдаланыла. Сарай-Чекурчинское балчык ятмасы, Арское кирпич ятмасы һәм Купербаш известьташ ятмасы эшкәртелә. 10нан артык торф ятмасы ачыкланган.

1.4 Климат шартлары

Климат уртача континенталь, чагыштырмача дымлы һәм салкын жәй, ә уртача салкын һәм карлы кышлар белән. Уртача еллык температура $+3,4^{\circ}\text{C}$, гыйнварда $-12,7^{\circ}\text{C}$, июльдә $+19,4^{\circ}\text{C}$, абсолют минимум -48°C , ә абсолют максимум $+38^{\circ}\text{C}$.

Салкынсыз чорның уртача озынлыгы 143 көн.

Еллык явым-төшем күләме 521 мм, шуларның 349 мм жылы чорда ява.

Ноябрьнең икенче ункөнлегә уртасында тотрыклы кар катламы барлыкка килә һәм апрельнең икенче ункөнлегә башында юкка чыга. Карның уртача калынлыгы 37 см (20–81 см).

Давам итүче жил юнәлешләре: ел дәвамында - көньяк-көнбатыш ($20,1\%$) һәм көнбатыш ($15,9\%$), кышын - көньяк-көнбатыш ($22,8\%$) һәм көньяк ($19,6\%$), жәен - төньяк ($16,8\%$) һәм төньяк-көнчыгыш ($13,8\%$).

1.5 Рельефның тасвирламасы

Арча районы - Татарстан Республикасының иң зур районнарының берсе, аның мәйданы 1842 км^2 . Казанны Киров өлкәсе, Удмурт Республикасы һәм Пермь крае белән тоташтыручы автомобиль юллары район аша үтә. Көнбатыш Кама төбәгенең төньяк өлешендә урнашкан ул Татарстанның Балтач, Саба, Тюлячин, Питрәч, Высокогорск һәм Әтнә районнары һәм Мари Эл Республикасы (Мари-Төрөк һәм Моркинск районнары) белән чиктәш.

Төбәкнең рельефы - тигезлекле (биеклеге 170-266 м), аны Казанка (Атынка, Везинка, Ийа, Кисмес), Ашит һәм Шошма елгалары үзәннәре кисеп алган. Ачык соры урман һәм кәм-подзол туфраклары киң таралган. Урманнар төбәк территориясенең якынча 12% ын били.

Районның төньягында Вятка тау тизмәләренең тармаклары күренә (биеклеге 200 м га кадәр). Арча районының көньяк, иң түбән өлеше, биеклеге 120–140 м, Кисмес һәм Казанка елгаларының сул ярлары буйлап урнашкан. Районның урта, иң зур өлеше, төньяктан Ашит һәм Хотня елгалары үзәннәре белән чикләнгән, Казанка елгасының уң кушылдыклары белән меридиан юнәлешендә сузылган берничә елга аралыгына бүленә, аларның биеклеге 140–160 м (иң биеклеге көнчыгышта 200 м, Казанка елгасы чыганагы янында). Районның төньяк, иң биек өлеше (биеклеге 160–180 м) Ашит, Шошма һәм Шора елгаларының югары агымнарын һәм аларның кушылдыкларын колачлый.

Шора-Ашит, Ашит-Семит, Казанка-Нурминка, Казанка-Кисмес елгалары арасындагы урыннарда абсолют биеклеге 170-200 м булган (артык биеклекләр 90-120 м га житә) тигезләнгән су аергыч өслекләр кечкенә мәйданнарда сакланып калган.

Бу өлкә югары эрозияле өслек диссекциясе белән характерлана. Чокыр челтәрәнең тыгызлыгы 0,3–0,4 км/кв. км, ә чокыр челтәрәнең тыгызлыгы 0,9

км/кв. км. Казансу елгасының сул яры һәм аның уң кушылдыклары буйлап карст процесслары 3–7 м тирәнлеккә кадәр чокырлар рәвешендә күренә.

1.6 Су белән тәмин итү һәм (яки) калдык суларны чыгару челтәрләренә технологик тоташтыру өчен гаризалар алынган яки техник шартлар бирелгән, яисә контрактлар төзелгән перспективалы төзелеш проектлары турында мәгълүмат

Яңа төзелеш проектлары турында мәгълүмат бирелми.

1.7 Су белән тәмин итү һәм (яки) калдык суларны чыгару челтәрләренә технологик тоташтыру өчен техник шартлар бирелмәгән объектлар яки булачак төзелеш мәйданнары турында мәгълүмат.

Бистәнең үсеш планы буенча, яңа торак төзелешен булган жир кишәрлегендә ремонтлау һәм уңайлы яшәү шартлары тудыра торган яңа, заманча биналар төзү юлы белән урнаштыру күздә тотыла. Үсеш планнарына туры китереп, бистә өчен торак һәм жәмәгать биналары, шулай ук шәхси йортлар төзү планлаштырыла.

Хәзерге вакытта авыл торак пунктында торак төзелеше аерым торак йортлардан тора. Гамәлдәге торак системасы киләчәктә дә гамәлдә калачак.

2 нче бүлек. СУ БЕЛӘН ТӘМИН ИТҮ СХЕМАСЫ

1 НЧЕ БҮЛЕК "ҮЗӘКЛӘШТЕРЕЛГӘН СУ БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮ СИСТЕМАЛАРЫНЫҢ ТЕХНИК ҺӘМ ИКЪТИСАДИ ТОРЫШЫ"

1.1 Су белән тәэмин итү системасы һәм структурасы тасвирламасы һәм торак пункт территориясенә эксплуатация зоналарына бүленеше

Су белән тәэмин итү системалары - кулланучыларны көннең теләсә кайсы вакытында кирәкле күләмдә һәм сыйфатта су белән тәэмин итүче корылмалар һәм жайланмалар комплексы.

Су белән тәэмин итү системаларының бурычлары:

- су чыгару;
- кирәк булса, аны эшкәртү зоналарына жибәрегез;
- суны махсус резервуарларда саклау;
- су белән тәэмин итү чөптөрөндә кулланучыларны су белән тәэмин итү.

Ташкичү авыл жирлегә ун торак пункттан тора. Шуларның бишесендә үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары эшли: Ашытбаш, Ташкичү, Мәмсә, Ак-Чишмә һәм Иске Ашыт .

Су белән тәэмин итү системасы үзәкләштерелгән, көнкүреш һәм эчәр су ихтыяжларын, шулай ук янгыннан саклауны тәэмин итә. Тышкы янгынны сүндерү чөптөрдә урнаштырылган жир асты янгын гидрантлары белән тәэмин ителә. Хәзерге вакытта көнкүреш һәм эчәр суның төп чыганагы - жир асты сулары (артезиан коелары).

Муниципалитет территориясендә су белән тәэмин итү хезмәтен “Арча муниципаль районының Водоканалы” җаваплылыгы чиклэнгән җәмгыяте (алга таба “АМРның Водоканалы” ЖЧЖ) күрсәтә.

1.2 Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системалары белән капланмаган территорияләрнең тасвирламасы

Бистәнең үзәкләштерелгән су белән тәэмин ителмәгән территорияләренә түбәндәгеләр керә:

- Ашытбаш, Ташкичү, Мәмсә, Ак-Чишмә, Иске Ашыт авыллары читендә урнашкан шәхси торак комплексы;
- Территории д. Кысна, д. Наратлык, д. Пичментау, д. Старый Кинер, с. Хотня.

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү булмаганда, эчәр су чыганагы буларак шәхси сай коелар, шахта һәм борау коелары, һәм чишмәләр кулланыла. Чокырлар гадәттә торак төзелешә өчен кулланылганлыктан, алар куллана торган суның сыйфаты еш кына санитар нормаларга туры килми. Шулай ук вакытта, су белән тәэмин итү өчен кулланыла торган жир асты су катламнарына агып чыгу куркынычы бар.

1.3 Су белән тәмин итү технологик зоналарының, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән су белән тәмин итү зоналарының (су белән тәмин итү үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән кайнар су белән тәмин итү системалары, салкын су белән тәмин итү системалары ярдәмендә башкарыла торган зоналар) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары исемлеге

2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы "Су белән тәмин итү һәм санитария турында"гы Федераль закон һәм 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы РФ Хөкүмәте карары ("Су белән тәмин итү һәм санитария схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре" һәм "Су белән тәмин итү һәм санитария схемалары эчтәлегенә таләпләр" белән берлектә) су белән тәмин итү һәм санитария өлкәсендә яңа төшенчәләр кертә:

"технологик су белән тәмин итү зонасы" - кайнар су яки салкын су белән тәмин итүче оешмага караган су белән тәмин итү чөптәренә бер өлеш, аның эчендә кулланучыларга исәпләнгән су куллану күләменә туры китереп бирелгәндә су басымының стандарт кыйммәтләре тәмин ителә;

"үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү системасы" - суны чистарту, ташу һәм абонентларга эчәрлек һәм (яки) сәнәгать суы белән тәмин итү өчен эшләнгән технологик яктан бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы;

"үзәкләштерелмәгән салкын су белән тәмин итү системасы" - үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү системасына технологик яктан тоташтырылмаган һәм гомуми куллану өчен яки чикләнгән сандагы кешеләр куллануы өчен тәгаенләнгән корылмалар һәм жайланмалар.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итүнең технологик зоналарының тасвирламасы

1	нче	таблицада	күрсәтелгән.
---	-----	-----------	--------------

1 нче таблица

Муниципаль берәмлек составына керүче торак пунктларның атамасы	Су белән тәэмин итү системасы (үзекләштерелгән/үзекләштерелмәгән)	Су белән тәэмин итү чыганагы	Үзекләштерелгән су белән тәэмин итүне гамәлгә ашырганда эксплуатация җаваплылыгына ия оешма	Су белән тәэмин итү чыганакларының баланслылыгы
Ашытбаш	үзекләштерелгән	Артезиан скважинасы	“АМР водоканалы”	Ташкичү авыл җирлеге
	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге
Ташкичү	үзекләштерелгән	Артезиан скважинасы	“АМР водоканалы”	Ташкичү авыл җирлеге
	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге
Мәмсә	үзекләштерелгән	Артезиан скважинасы	“АМР водоканалы”	Ташкичү авыл җирлеге
	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге
Иске Ашыт	үзекләштерелгән	Артезиан скважинасы	“АМР водоканалы”	Ташкичү авыл җирлеге
	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге
Ак-чишмә	үзекләштерелгән	Артезиан скважинасы	“АМР водоканалы”	Ташкичү авыл җирлеге
	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге
Кысна	үзекләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл җирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл җирлеге

Муниципаль берәмлек составына керүче торак пунктларның атамасы	Су белән тәмин итү системасы (үзәкләштерелгән/ үзәкләштерелмәгән)	Су белән тәмин итү чыганагы	Үзәкләштерелгән су белән тәмин итүне гамәлгә ашырганда эксплуатация жаваплылыгына ия оешма	Су белән тәмин итү чыганаclarының баланслылыгы
Наратлык	үзәкләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл жирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл жирлеге
Пичмәнтау	үзәкләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл жирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл жирлеге
Иске Кенәр	үзәкләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл жирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл жирлеге
Хәтнә	үзәкләштерелмәгән	шахта коелары, вак скважиналар	“Ташкичү авыл жирлеге” МБ, шәхси затлар	Ташкичү авыл жирлеге

1.4 Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының техник тикшерү нәтижеләренең тасвирламасы

1.4.1 Гамәлдәге су чыганаclarы һәм су алу корылмаларының торышының тасвирламасы

Су белән тәмин итү системасы - кулланучыларга көннең теләсә кайсы вакытында, кирәкле күләмдә һәм сыйфатта су бирүне тәмин итүче корылмалар һәм жайланмалар комплексы.

Су белән тәмин итү чыганагы - жир асты сулары - артезиан коелары. Түбәндә муниципалитет эчендә эшләүче үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының тасвирламасы китерелгән.

Ашитбаш авылының үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы

Ашитбаш авылына үзәкләштерелгән су белән тәмин итү ике жир асты су чыганагынан оештырылган:

- 60 нчы скважина, көненә 260 м³ куәтле. Бүлү челтәрендә кирәкле басымны саклап калу өчен, скважина янына 20 м³ су манарасы урнаштырылган.
- 60а нчы скважина, көненә 260 м³ куәтле. Бүлү челтәрендә кирәкле басымны саклап калу өчен, скважина янына 25 м³ су манарасы урнаштырылган.

Ташкичү авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы

Ташкичү авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү бер жир асты су чыганагы белән тәмин ителә:

- 63 нче скважина, көненә 173 м³ сыйдырышлы.

Бүлү челтәрендә кирәкле басымны саклап калу өчен, кое янына 25 м³ су манарасы урнаштырылган.

Мәмсә авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы

Мәмсә авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү бер жир асты су чыганагы белән тәмин ителә:

- 61 нче скважина, көненә 173 м³ сыйдырышлы.

Бүлү челтәрендә кирәкле басымны саклап калу өчен, кое янына 20 м³ су манарасы урнаштырылган.

Ак-Чишмә авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы

Ак-Чишмә авылы өчен үзәкләштерелгән су белән тәмин итү бер жир асты су чыганагы белән тәмин ителә:

- 76 нчы скважина, көненә 346 м³ сыйдырышлы.

Бүлү челтәрендә кирәкле басымны саклап калу өчен, кое янына 15 м³ су манарасы урнаштырылган.

Иске Ашит авылында үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы

Иске Ашит авылында үзәкләштерелгән су белән тәмин итү бер жир асты су чыганагы белән тәмин ителә:

- 58 нче скважина, көненә 432 м³ куәтле.

Бүлү челтәрәндә кирәкле басымны саклап калу өчен, кое янына 25 м³ су манарасы урнаштырылган.

Су чыганаclarы беренче зонаның санитар саклау зоналары белән тәмин ителгән, аларның үлчәмнәре SanPiN 2.1.4.1110-02 "Көнкүреш һәм эчү максатларында су чыганаclarы һәм суүткәргечләр өчен санитар саклау зоналары" таләпләренә туры килә.

Санитар саклау зоналарын эксплуатацияләү Сан Пин 2.1.4.1110-02 "Көнкүреш һәм эчү максатларында су чыганаclarы һәм суүткәргечләрнең санитар саклау зоналары" таләпләренә туры китереп башкарыла.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү чыганаclarының гомуми характеристикасы түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица – Су белән тәмин итү чыганаclarының характеристикасы

№ п/п	Условное обозначение	Заявленная производительность, (м³/сут)	Год ввода в эксплуатацию	Марка насоса (насосы)	Производительность насосного оборудования, (м³/сут)	Наличие зоны санитарной охраны
1	Система водоснабжения с. Ашитбаш					
1.1	Скважина №60	260	1970	ЭЦВ-6	240	есть
1.2	Скважина №60а	260	1970	ЭЦВ-6	240	есть
2	Система водоснабжения с. Мамся					
2.1	Скважина №61	173	1990	ЭЦВ-6	240	есть
3	Система водоснабжения с. Ташкичу					
3.1	Скважина №63	173	1991	ЭЦВ-6	240	есть
4	Система водоснабжения д. Ак-Чишма					

№ п/ п	Условное обозначение	Заявленна я произво- дительно сть, (м³/сут)	Год ввода в эксплуата цию	Марка насоса (насосы)	Произво- дительно сть насосного оборудова ния, (м³/сут)	Наличие зоны санитаран ой охраны
1	Система водоснабжения с. Ашитбаш					
4. 1	Скважина №76	346	1999	ЭЦВ-6	240	есть
5	Система водоснабжения с. Старый Ашит					
5. 1	Скважина №58	432	1979	ЭЦВ-6	240	есть

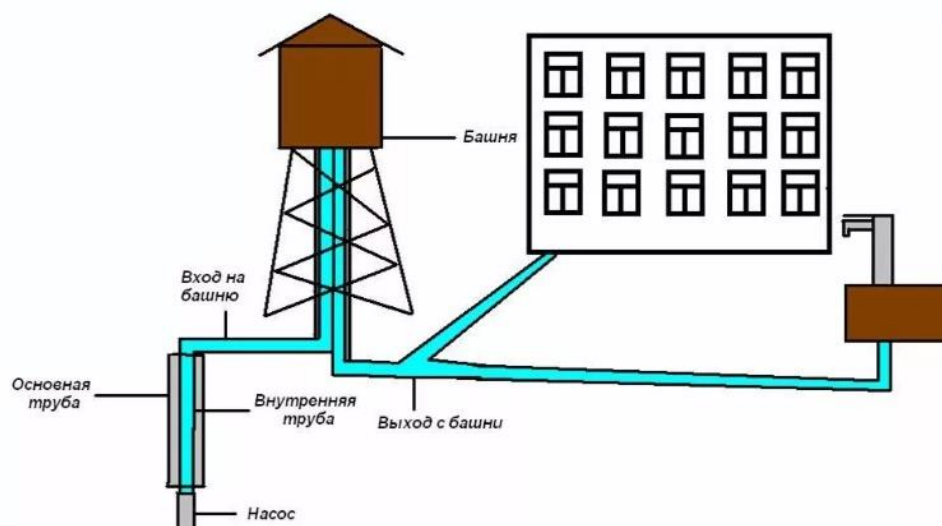
1.4.2. Гамэлдәге суны чистарту һәм әзерләү корылмаларының тасвирламасы, шул исәптән гамэлдәге суны чистарту процессының блок-схемасының су сыйфаты стандартларына туры килүен бәяләү.

САН ПИН 2.1.3684-21 һәм SanPiN 1.2.3685-21 нигезендә, эчәр су эпидемияләр һәм радиациягә каршы куркынычсыз булырга, химик яктан зарарсыз булырга һәм уңай органолептик үзлекләргә ия булырга тиеш. Моннан тыш, эчәр су сыйфаты тарату челтәренә кергәнче, шулай ук тышкы һәм эчке су белән тәмин итү челтәренә су алу нокталарында гигиена стандартларына туры килергә тиеш.

Суны чистарту һәм чистарту каралган түгел; кулланучыларга чимал (табигый) су бирелә. Су алу корылмаларынан жыелган эчәр су сыйфаты SanPiN 1.2.3685-21 "Кешеләр өчен әйләнә-тирә мохит факторларының куркынычсызлыгын һәм/яки зыянсызлыгын тәмин итү өчен гигиена стандартлары һәм таләпләре" нигезендә суның физик-химик һәм бактериологик үзлекләренә төп күрсәткечләренә туры килә.

1.4.3 Гамэлдәге үзәкләштерелгән насос станцияләренә торышы һәм эшләве турында тасвирлама, шул исәптән су белән тәмин итүнең энергия нәтижәлелеген бәяләү, ул билгеләнгән күләмдәге су белән тәмин итү өчен кирәкле электр энергиясе куллануның билгеләнгән басым дәрәжәсенә нисбәте буларак бәяләнә.

Торак пункт эчендә су белән тәмин итү түбәндәге схема буенча тәмин ителә: су чыганаclarыннан жыелган су турыдан-туры бүлү челтәренә, аннары торбаларга яки кулланучыга бирелә. Бүлү челтәрендә кирәкле басым дәрәжәсен саклап торы өчен су манаралары кулланыла.

2 нче рәсем – Су манарасы булмаган су белән тәэмин итү системасының схемасы (1 – су белән тәэмин итү чыганагы, кое; 2 – кулланучылар)

1.4.4 Су белән тәэмин итү челтәрләренең торышы һәм эшләве турында тасвирлама, шул исәптән челтәрнең начарлануын бәяләү һәм бу челтәрләр аша ташу вакытында су сыйфатын саклап калу мөмкинлеген билгеләү.

Су белән тәэмин итү челтәре - кулланучыларга су ташучы төп һәм бүлөп бирү торбаүткәргечләре җыелмасы. Су белән тәэмин итү челтәренең төп максаты - кулланучыларны кирәкле күләмдә, кирәкле сыйфатта һәм кирәкле басым белән су белән тәэмин итү.

Торак пунктның су белән тәэмин итү челтәрләренең үзенчәлекләре түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

1 нче таблица – Муниципалитетның су белән тәэмин итү челтәрләренең характеристикасы

№ п/п	Наименование н.п.	Наличие ВНБ, куб.м.	Существующие сети водоснабжения, км.	
			Ø 63	Ø 110/225
1	с. Ашитбаш	2 шт. по 20 и 25		4,3
2	с. Ташкичу	25		3,05
3	с. Мамся	20		4,7
4	д. Ак-Чишма	25	2	
5	с. Старый Ашит	15		5,3
	Итого:	6	2	17,35
	Всего		19,35	

Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү челтәрләрен эксплуатацияләү һәм хезмәт күрсәтү Россия Федерациясе Дәүләт Төзелеш Комитетының 1999 елның 30

декабрдәге 168 нче боерыгы белән расланган "Шәһәр су белән тәмин итү һәм канализация системалары һәм корылмаларын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре" белән жайга салына. Ташу вакытында су сыйфатын тәмин итү өчен, SanPiN 1.2.3685-21 таләпләрен үтәүне тәмин итү өчен даими күзәтү үткәрелә. Аварияләр куркынычын киметү һәм кулланучыларны югары сыйфатлы һәм ышанычлы су белән тәмин итү өчен, су белән тәмин итү челтәрләрененң иң начарланган участкаларын реконструкцияләү вариантларын карарга кирәк.

1.4.5 Су белән тәмин итүдә килеп чыга торган техник һәм технологик проблемаларның тасвирламасы, су сыйфатына һәм куркынычсызлыгына тәсир итүче бозуларны бетерү буенча дәүләт һәм муниципаль күзәтчелек органнары боерыкларының үтәлешен анализлау

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл жирлегә муниципалитетын су белән тәмин итүдәге төп проблемалар түбәндәгеләр:

- Су алу жиһазларының тузуы. Су магистральләрененң, су торбаларының һәм системаның функциональ элементлары жиһазларының югары тузуы;
- Су белән тәмин итү челтәрләрененң тузуы. Аварияле су белән тәмин итү өзеклекләрен ремонтлау һәм запас частьләр сатып алу чыгымнары су белән тәмин итү системаларын карап тоту һәм хезмәт күрсәтүненң гомуми чыгымнарының зур өлешен тәшкил итә.
- Су чыганаclarын һәм кулланучылар тоташуларын житәрлек үлчәү юк.
- Су алу корылмаларының озак вакыт эшләве, корпус торбаларының коррозиясе һәм фильтр элементлары органолептик сыйфат күрсәткечләрен начарайта.
- Жир асты су чыганаclarынан алынган су, гомумән алганда, SanPiN 1.2.3685-21 таләпләренә туры килә. Ләкин, кулланучыларга суны бирү алдыннан чистарту системалары булмау сәбәпле, суның пычрану куркынычы бар.

1.4.6 Ябык кайнар су белән тәмин итү системаларын кулланып, үзекләштерелгән кайнар су белән тәмин итү системасының тасвирламасы, бу системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра.

Муниципалитетта үзекләштерелгән кайнар су белән тәмин итү юк. Абонентларның кайнар су белән тәмин итү ихтыяжлары өчен су электр су жылыткычлары урнаштыру яки сауналарда кайнар су әзерләү юлы белән шәхси рәвештә жылытыла.

1.5 Мәңгелек туңлык зоналарында суның туңуын булдырмау өчен гамәлдәге техник һәм технологик чишелешләрненң тасвирламасы

Ташкичинское авыл жирлегә муниципалитеты мәңгелек туңлык зоналарында урнашмаган. Суның туңуын булдырмау өчен, су торбалары жир астына урнаштырыла, суның өзлексез агымын тәмин итә. Жир асты су торбаларын салганда, мәңгелек туңлык һәм туфрак шартларының һәм туфракның температура режимының үзгәрү мөмкинлеген исәпкә алырга, шулай ук туфракка жылылык йогынтысын булдырмауны тәмин итәргә кирәк.

1.6 Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы корылмаларына милекче яки башка юридик хокуклары булган затлар исемлеге, бу затларга караган корылмаларны (һәм мондый корылмалар урнашкан зоналарның чикләрен) күрсәтә.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасы корылмаларына ия булган затлар исемлеге 4 нче таблицада күрсәтелгән.

Таблица 1 – Перечень лиц, владеющих объектами централизованной системы водоснабжения

№ п / п	Наименование населенного пункта	Наименование физического или юридического лица, владеющего объектами централизованного водоснабжения	Объект централизованного водоснабжения	Обслуживающая организация
1.	с. Ашитбаш	МО «Ташкичинское сельское поселение»	Водозаборные сооружения, водопроводные сети	ООО «Водоканал АМР»
2.	с. Ташкичу	МО «Ташкичинское сельское поселение»	Водозаборные сооружения, водопроводные сети	ООО «Водоканал АМР»
3.	с. Мамся	МО «Ташкичинское сельское поселение»	Водозаборные сооружения, водопроводные сети	ООО «Водоканал АМР»
4.	с. Старый Ашит	МО «Ташкичинское сельское поселение»	Водозаборные сооружения, водопроводные сети	ООО «Водоканал АМР»
5.	д. Ак-Чишма	МО «Ташкичинское сельское поселение»	Водозаборные сооружения, водопроводные сети	ООО «Водоканал АМР»

Ташкичинское авыл жирлеге территориясендә су белән тәмин итү системаларына хезмәт күрсәтүне “Водоканал АМР” ЖЧЖ башкара.

2 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү юнәлешләре"

2.1 Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, максатлары һәм максатчан кыйммәтләре

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерүнең төп юнәлеше - бөтен су белән тәмин итү системасын модернизацияләү аша халыкка күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын яхшырту. Муниципаль үсеш планнары нигезендә,

үзөклөштөрөлгөн су белән тээмин итү системаларын үстөрү түбөндөгө принциптарны исәпкә алып башкарыла:

- Халыкка эчәр су һәм су белән тээмин итү хезмәтләрен күрсәтүгә өстенлек бирү;

- Су белән тээмин итү секторына инвестицияләр жәлеп итү өчен шартлар тудыру һәм шәхси инвестицияләрнең кире кайтуына гарантия бирү;

- Үзөклөштөрөлгән кайнар һәм салкын су белән тээмин итү системаларының технологик һәм оештыру бердәмлеген һәм бөтөнлеген тээмин итү;

- Кайнар һәм салкын су белән тээмин итүче оешмаларның һәм аларның абонентларының икътисади мәнфәгатьләре балансына ирешү һәм аларны саклау;

- Су белән тээмин итү өчен кирәкле кайнар һәм салкын су белән тээмин итүче оешмаларның икътисади яктан нигезләннгән чыгымнарына нигезләнеп су белән тээмин итү тарифларын билгеләү;

- Су белән тээмин итү секторында эшқуарлык эшчәнлеген өчен тотрыклы һәм дискриминациясез шартлар тээмин итү;

- Абонентлар өчен суга тигез керү мөмкинлеген тээмин итү;

- Су белән тээмин итү оешмалары, Россия Федерациясе дәүләт органнары, Россия Федерациясе субъектларының дәүләт органнары һәм су белән тээмин итүне көйләүче жирле үзидарә органнары арасында ачыклык.

Үзөклөштөрөлгән су белән тээмин итү системаларын үстөрүнең төп максатлары:

- Үзлексез, югары сыйфатлы су белән тээмин итүне тээмин итү юлы белән халык сәламәтлеген саклау һәм тормыш сыйфатын яхшырту;

- Экономик су куллану аша энергия нәтижәлелеген арттыру;

- Кайнар һәм салкын су белән тээмин итү оешмаларының нәтижәлелеген арттыру юлы белән абонентлар өчен су белән тээмин итү мөмкинлеген тээмин итү;

- Бу системалар өчен нәтижәле идарә итү системаларын эшләү, инвестицияләр жәлеп итү һәм кайнар һәм салкын су белән тээмин итү оешмаларының кадрлар потенциалын үстөрү юлы белән үзөклөштөрөлгән салкын су белән тээмин итү системаларын үстөрүне тээмин итү;

- Торак төзелеш планлаштырылган территорияләрен су белән тээмин итү челтәрләре белән тээмин итү;

- Су белән тээмин итү челтәрләренең физик тузуын киметү һәм гидравлик режимын яхшырту;

- Су белән тээмин итү системасының ышанычлылыгын һәм нәтижәлелеген арттыру;

- Янгын сүндерү системаларын яхшырту. Үзөклөштөрөлгән су белән тээмин итү системаларын үстөрү өчен максатчан күрсәткечләргә түбөндөгеләр керә:

- а) эчәр су сыйфаты күрсәткечләре

- б) су белән тээмин итүнең ышанычлылыгы һәм өзлексезлеген күрсәткечләре

- в) клиентларга хезмәт күрсәтү сыйфаты күрсәткечләре

- г) ресурсларның нәтижәлелеген күрсәткечләре, шул исәптән ташу вакытында су югалтуларын киметү

г) инвестиция программасы чараларын гамәлгә ашыру чыгымнарының аларның нәтижәлеләгенә нисбәтә (су сыйфатын яхшырту)

д) торак-коммуналь хужалык секторында дәүләт сәясәтен һәм хокукий жайга салуны эшләү өчен җаваплы федераль башкарма орган тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү өчен гамәлдәге һәм фаразланган максатчан күрсәткечләр 7 нче бүлектә бирелгән.

2.2 Төрле үсеш сценарийларына карап, үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары өчен төрле үсеш сценарийлары

Торак пунктның үсеш планында яңа торак төзелеше, реконструкция һәм уңайлы яшәү шартлары тудыручы яңа заманча биналар төзү аша гамәлдәге үсеш майданчыкларында урнашкан. Үсеш планнарына туры китереп, муниципалитет өчен торак һәм жәмәгать биналары, шулай ук шәхси торак биналары төзү планлаштырыла.

Хәзерге вакытта торак пунктта торак төзелеше, нигездә, шәхси торак биналарынан тора. Планлаштырылган һәм гамәлдәге торак пунктларда урнашкан кулланучыларны үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасына тоташтыруны тәмин итү өчен, су белән тәмин итү чөлтәрләрен төзү, урамнар буйлап божралы су белән тәмин итү чөлтәрен булдыру, янгын сүндерү гидрантларын урнаштыру һәм торак биналарга һәм жәмәгать хезмәт күрсәтү предприятиеләренә турыдан-туры су бирү планлаштырыла.

Кулланучыларны ышанычлы һәм югары сыйфатлы су белән тәмин итү өчен түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- Искергән су алу җиһазларын алыштыру;
- Су белән тәмин итү чөлтәрләренә искергән өлешләрен реконструкцияләү һәм алыштыру;
- Сусаклагычларны һәм су белән тәмин итү чөлтәрләрен ел саен чистарту һәм дезинфекцияләү;
- Су саклау зоналары (СУЗ) һәм яр буе саклау зоналары (ЯСЗ) эчендә икътисади эшчәнлеккә чиклүүләрне үтәү, ЯСЗ һәм ЯСЗда закон кагыйдәләрен үтәү.

3 нче бүлек "Кайнар, эчәр һәм сәнәгать суын су белән тәмин итү һәм куллану балансы"

3.1 Су белән тәмин итү һәм сатуның гомуми балансы, шул исәптән житештерү һәм ташу вакытында кайнар, эчәр һәм сәнәгать суын югалтуның структураль компонентларын анализлау һәм бәяләү

Су белән тәмин итү һәм сатуның гомуми балансы 5 нче таблицада күрсәтелгән.

5 нче таблица – Су белән тәмин итү һәм сату күләме

№ п/п	Показатели	Ед. изм.	2024 г
1	с. Ашитбаш		

№ п/п	Показатели	Ед. изм.	2024 г
1.1	Поднято воды	тыс. куб.м	47,108*
1.2	Потери воды	тыс. куб.м	4,283
1.3	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	42,825
	Население	тыс. куб.м	35,688
	Прочие потребители	тыс. куб.м	7,138
2	с. Ташкичу		
2.1	Поднято воды	тыс. куб.м	24,496*
2.2	Потери воды	тыс. куб.м	2,227
2.3	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	22,269
	Население	тыс. куб.м	18,558
	Прочие потребители	тыс. куб.м	3,712
3	с. Мамся		
3.1	Поднято воды	тыс. куб.м	28,340*
3.2	Потери воды	тыс. куб.м	2,576
3.3	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	25,764
	Население	тыс. куб.м	21,470
	Прочие потребители	тыс. куб.м	4,294
4	с. Старый Ашит		
4.1	Поднято воды	тыс. куб.м	41,756*
4.2	Потери воды	тыс. куб.м	3,796
4.3	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	37,960
	Население	тыс. куб.м	31,633
	Прочие потребители	тыс. куб.м	6,327
5	д. Ак-Чишма		
5.1	Поднято воды	тыс. куб.м	17,712*
5.2	Потери воды	тыс. куб.м	1,610
5.3	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	16,102
	Население	тыс. куб.м	13,419
	Прочие потребители	тыс. куб.м	2,684

* - су куллануның якынча күләме.

3.2 Су белән тәмин итү зоналары буенча кайнар, эчәр һәм сәнэгать суы белән тәмин итүнең территориаль балансы (еллык һәм көнлек максималь су куллану күләме)

Су белән тәмин итү зоналары буенча су белән тәмин итүнең территориаль баланслары 6 нчы таблицада күрсәтелгән.

6 нчы таблица – Су белән тәэмин итүнең территориаль балансы

№ п/п	Наименование	Фактическое водопотреб.	
		куб.м/сут	тыс.куб.м/год
1.	с. Ашитбаш	129,062	47,108
2.	с. Ташкичу	67,112	24,496
3.	с. Мамся	77,643	28,340
4.	с. Старый Ашит	114,400	41,756
5.	д. Ак-Чишма	48,527	17,712

3.3 Абонентлар төркеме буенча кайнар, эчәр һәм сәнэгать суы сатуның структур балансы, халыкның көнкүреш һәм эчәр ихтыяжларына, юридик затларның сәнэгать ихтыяжларына һәм торак пунктлар һәм шәһәр районнарының башка ихтыяжларына (янгын сүндерү, сугару һ.б.) бүленеп.

Абонентлар төркеме буенча эчәр су сатуның структур балансы 7 нче таблицада күрсәтелгән.

2 нче таблица – Абонентлар төркеме буенча эчәр су куллануның структур балансы

№ п/п	Показатели	Ед. изм.	2024 г
1	с. Ашитбаш		
1.1	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	42,825*
	Население	тыс. куб.м	35,688
	Прочие потребители	тыс. куб.м	7,138
2	с. Ташкичу		
2.1	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	22,269*
	Население	тыс. куб.м	18,558
	Прочие потребители	тыс. куб.м	3,712
3	с. Мамся		
3.1	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	25,764*
	Население	тыс. куб.м	21,470
	Прочие потребители	тыс. куб.м	4,294

№ п/п	Показатели	Ед. изм.	2024 г
4	с. Старый Ашит		
4.1	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	37,960*
	Население	тыс. куб.м	31,633
	Прочие потребители	тыс. куб.м	6,327
	д. Ак-Чишма		
5	Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	тыс. куб.м	16,102*
5.1	Население	тыс. куб.м	13,419
	Прочие потребители	тыс. куб.м	2,684

* - су куллануның якынча бәясе.

3.4 Статистик һәм якынча мәғлүматларга, шулай ук гамәлдәге коммуналь куллану стандартларына нигезлэнгән кайнар, эчэр һәм сәнэгать суын чынлыкта куллану турында мәғлүмат.

Йорт хужалыгы су куллануы турында мәғлүмат 8-9 таблицаларда күрсәтелгән.

8 таблица - Чынлыкта эчэр су куллану турында мәғлүмат

Потребитель с разбивкой по обслуж. организац.	Назначение водопотребления	Водопотребление		
		Сред. сут. м³/сут	Годово е т.м³/Го д	Макс. сут. м³/сут
с. Ашитбаш				
Население:	хоз-питьевые нужды	97,774	35,688	117,329
Прочие потребители:	хоз-питьевые нужды	19,555	7,138	23,466
Потребители всего	хоз-питьевые нужды	117,329	42,825	140,795
с. Ташкичу				
Население:	хоз-питьевые нужды	50,842	18,558	61,011
Прочие потребители:	хоз-питьевые нужды	10,168	3,712	11,694
Потребители всего	хоз-питьевые нужды	61,011	22,269	72,705
с. Мамся				
Население:	хоз-питьевые нужды	58,821	21,470	70,585
Прочие потребители:	хоз-питьевые нужды	11,764	4,294	13,529
Потребители всего	хоз-питьевые нужды	70,585	25,764	84,114

Потребитель с разбивкой по обслуж. организац.	Назначение водопотребления	Водопотребление		
		Сред. сут. м³/сут	Годово е т.м³/Го д	Макс. сут. м³/сут
с. Старый Ашит				
Население:	хоз-питьевые нужды	86,667	31,633	104,000
Прочие потребители:	хоз-питьевые нужды	17,333	6,327	19,933
Потребители всего	хоз-питьевые нужды	104,000	37,960	123,934
д. Ак-Чишма				
Население:	хоз-питьевые нужды	36,763	13,419	44,116
Прочие потребители:	хоз-питьевые нужды	7,353	2,684	8,455
Потребители всего	хоз-питьевые нужды	44,116	16,102	52,571

Искәрмә: Көнлек тигезсезлек коэффициенты SP 31.13330.2021 "Су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар" нигезендә 1,2 итеп билгеләнә.

9 нчы таблица – Халыкның эчәр су куллануының фаразланган күләме

Потребитель.	Назначение водопотребления	Численность населения, чел.	Удельное водопотребление на 1 чел., л/сут.	Водопотребление		
				Сред. сут. м³/сут	Годовое т.м³/год	Макс. сут. м³/сут
с. Ашитбаш						
Население	хоз-питьевые нужды	625	140	87,500	31,938	105,000
Население	Полив земельных участков	625	50	31,250	3,750	37,500
Неучтенные расходы	-			23,750	7,138	28,500
Всего:				142,500	42,825	171,000
с. Ташкичу						
Население	хоз-питьевые нужды	325	140	45,500	16,608	54,600
Население	Полив земельных участков	325	50	16,250	1,950	19,500
Неучтенные расходы	-			12,350	3,712	14,820
Всего:				74,100	22,269	88,920
с. Мамся						

Потребитель.	Назначение водопотребления	Численность населения, чел.	Удельное водопотребление на 1 чел., л/сут.	Водопотребление		
				Сред. сут. м³/сут	Годовое т.м³/Год	Макс. сут. м³/сут
Население	хоз-питьевые нужды	376	140	77,560	28,309	93,072
Население	Полив земельных участков	376	50	27,700	3,324	33,240
Неучтенные расходы	-			21,052	6,327	25,262
Всего:				126,312	37,960	151,574
с. Старый Ашит						
Население	хоз-питьевые нужды	554	140	11,900	4,344	14,280
Население	Полив земельных участков	554	50	4,250	0,510	5,100
Неучтенные расходы	-			3,230	0,971	3,876
Всего:				19,380	5,824	23,256
д. Ак-Чишма						
Население	хоз-питьевые нужды	235	140	32,900	12,009	39,480
Население	Полив земельных участков	235	50	11,750	1,410	14,100
Неучтенные расходы	-			8,930	2,684	10,716
Всего:				53,580	16,102	64,296

1. Бер кешегә исәпләнгән су куллану күләме SP 31.13330.2012 "Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар" нигезендә алына. Су куллану күләме жәмәгать биналарында көнкүреш һәм эчү ихтыяжлары өчен су куллануны үз эченә ала.

2. Бер кешегә көненә 50 л - урамнарны һәм яшел зоналарны сугару өчен стандарт су куллану күләме. Жир участогын сугару өчен салкын су куллану чорына туры килә торган айлар саны 4 ай (1 майдан 31 августка кадәр).

3. SP 31.13330.2012 "Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар" нигезендә көнлек тигезсезлек коэффициенты 1,2 тәшкил итә.

4. Елга исәпләнгән көннәр саны: 365 - халык өчен; 120 - сугару өчен (су сибү ешлыгы 2 көнгә бер тапкыр); Бюджет һәм сәнәгать оешмалары өчен уртача айлык су куллану күләме 303 тәшкил итә.

5. Өй хужалыгы һәм эчәр су куллануның 20%ы өстәмә рәвештә азык-төлек белән тәмин итү, көнкүреш хезмәтләре һәм башка чыгымнар өчен бүлөп бирелә.

3.5 Кайнар, эчәрлек һәм сәнәгать суы өчен гамәлдәге коммерция исәпләү системасының тасвирламасы һәм исәпләү жайланмаларын урнаштыру планнары Су исәпләү жайланмалары абонент яки салкын су ташучы оешма тарафыннан урнаштырыла. Бу су белән тәмин итү килешүенә, бердәм салкын су белән тәмин итү һәм санитария килешүенә яки салкын су транспорты килешүенә нигезләнә.

Коммуналь оешмада су белән тәмин итүне техник исәпләү төрле маркалы агым үлчәү жайланмаларын кулланып, су алу корылмаларында башкарыла. Су чыганагында су исәпләү жайланмалары булмаганда, су белән тәмин итүне исәпләү исәпләү юлы белән башкарыла.

Эчә торган су кулланучылары су куллану өчен түлиләр:

а) тоташу ноктасында урнаштырылган коммерция исәпләү жайланмаларын кулланып — коеда яки бина эчендә;

б) торак пункт территориясе өчен билгеләнгән стандартлар буенча, уңайлыklar дәрәжәсенә, теркәлгән (яшәүче) кешеләр санына һәм исәпләү жайланмасы булмаган абонентларга кулланыла торган артуучы коэффициентка нигезләнеп.

Юридик затлар кулланылган эчәрлек һәм сәнәгать суы өчен коеларда яки биналарда урнаштырылган исәпләү жайланмалары нигезендә түлиләр.

Биналарда, корылмаларда һәм корылмаларда исәпләү жайланмаларының булуы турындагы мәгълүмат салкын су белән тәмин итү хезмәтләрен күрсәтү килешүләрендә күрсәтелә. Предприятиедә счетчикларны теркәү, куллану һәм теркәүдән чыгару тәртібе гамәлдәге законнар нигезендә оештырыла.

Барлык кулланучыларга да кулланучы биргән яки предприятие инспекторлары алган счетчик күрсәткечләре нигезендә кулланылган су өчен түләү документлары бирелә. Чеклар физик затларга аларның почта тартмаларына, ә юридик затларга аларның чын адресы яки килешүдә күрсәтелгән адрес буенча китерелә.

Кулланучыларның абонент тоташуларында су счетчиклары булу-булмавы турында мәгълүмат бирелми. Россия Хөкүмәтенен 2011 елның 6 маендагы 354 нче номерлы "Күпфатирлы йортларда һәм торак биналарда бина хужаларына һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтү турында"гы карарының IV бүлегенен 42 нче бүлегенә ярашлы, шәхси яки уртак (фатирлы) салкын яки кайнар су счетчигы булмаганда һәм мондый счетчик урнаштырылырга тиеш булган очракта, торак биналарда кулланучыга бирелгән су коммуналь хезмәтләре өчен түләү күләме салкын һәм кайнар су куллану стандартына нигезләнеп, артуучы коэффициент кулланып билгеләнә.

Гамәлдәге биналарда да, яңа төзелеш проектларында да шәхси һәм уртак су счетчикларын урнаштыру энергияне саклауның төп юнәлеше булып тора. Бу су житештерү һәм ташу вакытында да, шулай ук аны куллану вакытында да ресурсларны яңга калдырчак.

3.6 Бистәнен су белән тәмин итү системасы житештерү куәтендәге резервлар һәм дефицитларны анализлау

Су белән тәмин итү жиһазларының житештерү куәтендәге резервлар һәм дефицитларны анализлау 10 нчы таблицада күрсәтелгән.

10 нчы таблица – Су белән тәмин итү системасы житештерү куәтендәге резервлар һәм дефицитларны анализлау

Наименование населенного пункта	Мощность существ. сооружений		Расчетное водопотребление		(+) Резерв / (-) дефицит				
	Макс. суточ.	Годовое	Макс. суточ.	Годовое	Макс. суточ.		Годовое		
	куб.м/сут	тыс.куб.м/год	куб.м/сут	тыс.куб.м/год	куб.м/сут	%	тыс.куб.м/год	%	
с. Ашитбаш	520	189,8	171,000	42,825	349,000	67,115	146,975	77,437	
с. Ташкичу	173	63,145	88,920	22,269	84,080	48,601	40,876	64,734	
с. Мамся	173	63,145	102,874	25,764	70,126	40,535	37,381	59,199	
с. Старый Ашит	346	126,29	151,574	37,960	194,426	56,192	88,330	69,942	
д. Ак-Чишма	432	157,68	64,296	16,102	367,704	85,117	141,578	89,788	

Таблица күрсәткәнчә, гамәлдәге су алу корылмаларының куәте барлык кулланучыларны кирәкле исәпләнгән су агымы белән тәмин итү өчен житештерлек.

Югары сыйфатлы су белән тәмин итүне тәмин итү өчен, су алу корылмаларын модернизацияләү һәм реконструкцияләү, муниципалитетның киләчәк үсеше өчен тотрыклы нигез булдыру өчен хезмәт итү срогы тәмамланганнын торгызу һәм яңа кулланучыларны үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасына тоташтыру кирәк.

3.7 Төрлө үсөш сценарийларын исәпкә алып, ким дигәндә 10 еллык вакытка кайнар, эчәр һәм сәнэгать суы өчен фаразланган куллану баланслары, СНИП 2.04.02-84 һәм СНИП 2.04.01-85 нигезендә кайнар, эчәр һәм сәнэгать суы куллану нигезендә, шулай ук халыкның хәзерге су куллану күләменә һәм аның динамикасына нигезләнеп, киләчәк үсешне һәм төзелеш составы һәм структурасындагы үзгәрешләрне исәпкә алып исәпләнә.

Торак пунктның үсеш планнарында гамәлдәге төзелеш мәйданчыкларында реконструкция һәм уңайлы яшәү шартлары тудыручы яңа заманча биналар төзү аша яңа торак төзелеше каралган. Муниципалитет территориясен үстерү уңайлыктар дәрәжәсен һәм уңайлы яшәү шартларын арттыруны үз эченә ала. Моннан тыш, демографик үсеш өчен уңай шартлар булдырылган, социаль, сәнэгать һәм торак төзелеше өчен гамәлдәге программалар эшләнгән, яңа эш урыннары булдырылган һәм торак пунктта халык өчен куркынычсыз яшәү шартларын тәмин итү өчен кирәкле инфраструктура булдырылган очракта, туу күрсәткече тотрыклыландырылган һәм миграция белән бәйлә халык саны кимүен киметү фаразлана.

Муниципаль үсеш планнарын анализлау нигезендә, халык саны арту планлаштырылмый. Бу план яңа кулланучыларны су белән тәмин итү чөлдәренә тоташтыру белән бәйлә су куллануны арттыруны, шулай ук яшәү шартларын яхшыртуды (бер кулланучыга су куллануның чагыштырма күләмен арттыруны) күздә тотта.

Халык саны үзгәрешләрен исәпкә алып, хужалык һәм эчәрлек ихтыяжлар өчен фаразланган су куллану баланслары 11 нче таблицада күрсәтелгән.

№ п/п	Показатели	Прогнозное водопотребление		
		Сред. сут. м³/сут	Годовое т.м³/год	Макс. сут. м³/сут
1	с. Ашитбаш			
1.1	Население:	107,551	39,256	129,062
1.2	Прочие потребители:	21,510	7,851	25,812
1.3	Потребители всего	129,062	47,108	154,874
2	с. Ташкичу			
2.1	Население:	55,927	20,413	67,112
2.2	Прочие потребители:	11,185	4,083	12,863
2.3	Потребители всего	67,112	24,496	79,975
3	с. Мамся			
3.1	Население:	64,703	23,617	77,643
3.2	Прочие потребители:	12,941	4,723	14,882
3.3	Потребители всего	77,643	28,340	92,525
4	с. Старый Ашит			
4.1	Население:	95,334	34,797	114,400
4.2	Прочие потребители:	19,067	6,959	21,927

4.3	Потребители всего	114,400	41,756	136,327
5	д. Ак-Чишма			
5.1	Население:	40,439	14,760	48,527
5.2	Прочие потребители:	8,088	2,952	9,301
5.3	Потребители всего	48,527	17,712	57,828

3.8 Ябык кайнар су белән тээмин итү системаларын кулланып, үзәкләштерелгән кайнар су белән тээмин итү системасының тасвирламасы, бу системаның технологик үзенчәлекләрен чагылдыра.

Муниципалитет территориясендә үзәкләштерелгән кайнар су белән тээмин итү системасы юк. Кайнар су белән тээмин итү ихтыяжлары өчен су электр су жылыткычлары урнаштыру яки сауналарда кайнар су эзерләү юлы белән шәхси рәвештә жылытыла.

3.9 Кайнар, эчәрлек һәм сәнэгать суының чынбарлыкта һәм көтелгән куллану күләме турында мәгълүмат (еллык, уртача көнлек, максималь көнлек)

Кайнар, эчәрлек һәм сәнэгать суының чынбарлыкта һәм көтелгән куллану күләме турында мәгълүмат 12 нче таблицада күрсәтелгән.

12 нче таблица – Көнкүреш һәм эчәрлек ихтыяжлары өчен чынбарлыкта һәм көтелгән су куллану күләме турында мәгълүмат

3.10 Кайнар, эчәр һәм сәнэгать суы куллануның территориаль структурасын тасвирлау, ул су белән тээмин итү оешмаларының отчетлары нигезендә технологик зоналар буенча бүленеп билгеләнергә тиеш;

Муниципалитет эчендә су белән тээмин итү хезмәтләренә төп кулланучылары - халык һәм бюджет оешмалары (администрация, мәктәпләр һәм балалар бакчалары). Файдалы су белән тээмин итү күләме су счетчиклары күрсәткечләре нигезендә билгеләнә; счетчиклар булмаганда, су куллану стандартлары нигезендә.

Су куллануның территориаль структурасы 15 нче таблицада күрсәтелгән.

3.11 Торак биналарга, жәмәгать һәм коммерция корылмаларына, сәнэгать корылмаларына су белән тээмин итүне кертәп, кулланучылар төрә буенча су белән тээмин итү чыгымнарын бүлү фаразы, кайнар, эчәр һәм сәнэгать суын чынбарлыкта куллануга нигезләнәп, кулланучылар тарафыннан кайнар, эчәр һәм сәнэгать суын фаразлау турындагы мәгълүматларны исәпкә алып.

Су белән тээмин итү чыгымнарын бүлү фаразы 13 нче таблицада күрсәтелгән.

13 нче таблица - Су белән тээмин итү чыгымнарын бүлү фаразы

Потребитель	П е р и о д ы					
	2024 г.			2040 г.		
	Сред. суточ. м³/сут	Годов. тыс.м³/ год	Макс. суточ. м³/сут	Сред. суточ. м³/сут	Годов. тыс.м³/ год	Макс. суточ. м³/сут
с. Ашитбаш						
Потребители всего, в том числе	117,329	42,825	140,795	129,062	47,108	154,874
Население	97,774	35,688	117,329	107,551	39,256	129,062
Прочие потребители	19,555	7,138	23,466	21,510	7,851	25,812
с. Ташкичу						
Потребители всего, в том числе	61,011	22,269	72,705	67,112	24,496	79,975
Население	50,842	18,558	61,011	55,418	20,413	66,527
Прочие потребители	10,168	3,712	11,694	11,694	4,083	13,448
с. Мамся						
Потребители всего, в том числе	70,585	25,764	84,114	77,643	28,340	92,525
Население	58,821	21,470	70,585	64,115	23,617	76,967
Прочие потребители	11,764	4,294	13,529	13,529	4,723	15,558
с. Старый Ашит						
Потребители всего, в том числе	104,000	37,960	123,934	114,400	41,756	136,327
Население	86,667	31,633	104,000	95,334	34,797	114,400
Прочие потребители	17,333	6,327	19,933	19,067	6,959	21,927
д. Ак-Чишма						
Потребители всего, в том числе	44,116	16,102	52,571	48,527	17,712	57,828
Население	36,763	13,419	44,116	40,439	14,760	48,527
Прочие потребители	7,353	2,684	8,455	8,088	2,952	9,301

3.12 Транспорт вакытында кайнар, эчэр һәм сәнэгать суының чынбарлыктагы һәм планлаштырылган югалтулары турында мәгълүмат (еллык һәм көнлек уртача күрсәткечләр)

Транспорт вакытында кайнар, эчэр һәм сәнэгать суының чынбарлыктагы һәм планлаштырылган югалтулары турында мәгълүмат 14 нче таблицада бирелгән.

14 нче таблица – Чынбарлыктагы һәм планлаштырылган эчэр су куллануы турында мәгълүмат

Показатели	Периоды	
	2024 г.	2040 г.

	Сред. сут. куб.м/сут	Годов. <u>тыс.куб.м</u> год	Сред. сут. куб.м/сут	Годов. <u>тыс.куб.м</u> год
с. Ашитбаш				
Поднято воды	129,062	47,108	138,096	50,405
Потери воды	11,733	4,283	9,034	3,298
Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	117,329	42,825	129,062	47,108
Население	97,774	35,688	107,551	39,256
Прочие потребители	19,555	7,138	21,510	7,851
с. Ташкичу				
Поднято воды	67,112	24,496	72,163	26,340
Потери воды	6,101	2,227	5,051	1,844
Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	61,011	22,269	67,112	24,496
Население	50,842	18,558	55,418	20,413
Прочие потребители	10,168	3,712	11,694	4,083
с. Мамся				
Поднято воды	77,643	28,340	83,488	30,473
Потери воды	7,058	2,576	5,844	2,133
Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	70,585	25,764	77,643	28,340
Население	58,821	21,470	64,115	23,617
Прочие потребители	11,764	4,294	13,529	4,723
с. Старый Ашит				
Поднято воды	114,400	41,756	123,011	44,899
Потери воды	10,400	3,796	8,611	3,143
Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	104,000	37,960	114,400	41,756
Население	86,667	31,633	95,334	34,797
Прочие потребители	17,333	6,327	19,067	6,959
д. Ак-Чишма				
Поднято воды	48,527	17,712	52,180	19,046
Потери воды	4,412	1,610	3,653	1,333
Отпущено питьевой воды потребителям всего, в том числе:	44,116	16,102	48,527	17,712
Население	36,763	13,419	40,439	14,760
Прочие потребители	7,353	2,684	8,088	2,952

Энергия һәм суны саклау чараларын гамәлгә ашыру, мәсәлән, диспетчерлык системасын булдыру, счетчиклар урнаштыру һәм гамәлдәге торбаүткәргечләрне реконструкцияләү, су югалтуларын киметергә, су чистарту корылмаларының эшчәнлеген яхшырту аша йөкләнешне жиңеләйтергә һәм торак төзелеше өчен хезмәт күрсәтү зонасын киңәйтергә мөмкинлек бирәчәк.

3.13 Су белән тәмин итү һәм канализациянең перспектив баланслары (гомуми - кайнар, эчәр һәм сәнәгать суы белән тәмин итү һәм сату балансы; территориаль - су белән тәмин итү процесс зоналары буенча кайнар, эчәр һәм сәнәгать суы белән тәмин итү балансы; структураль - кулланучылар төркемнәре буенча кайнар, эчәр һәм сәнәгать суы сату балансы)

Торак пункт өчен перспективалы һәм структураль су белән тәмин итү баланслары 14 нче таблицада күрсәтелгән. Территориаль баланс 15 нче таблицада күрсәтелгән.

15 нче таблица - Су белән тәмин итү процесс зоналары буенча су белән тәмин итүнең территориаль балансы

Целевое назначение водопотребления	Ед. изм.	Периоды	
		2024 г.	2040 г.
с. Ашитбаш	тыс. м ³	47,108	50,405
с. Ташкичу	тыс. м ³	24,496	26,340
с. Мамся	тыс. м ³	28,340	30,473
с. Старый Ашит	тыс. м ³	41,756	44,899
д. Ак-Чишма	тыс. м ³	17,712	19,046

3.14 Су алу һәм чистарту корылмаларының кирәкле сыйдырышлыгын исәпләү, кайнар, эчәр һәм сәнәгать суының фаразланган куллану күләме һәм ташу вакытында югалган кайнар, эчәр һәм сәнәгать суы күләме турындагы мәгълүматларга нигезләнеп, кайнар, эчәр һәм сәнәгать суының кирәкле тәмин итү һәм куллану күләмнәрен, һәм технология зоналары буенча куәт дефицитын (резервын) еллар буенча бүлөп күрсәтеп.

Су алу һәм чистарту корылмаларының кирәкле куәтен исәпләү 19 нчы таблицада күрсәтелгән.

16 нчы таблица – Су алу корылмаларының кирәкле сыйдырышлыгын исәпләү

Назначение	Мощн. существ. сооруж. куб.м/сут тыс.куб.м/год	Периоды		
		Расчетный срок до 2040 г.		
		куб.м/сут тыс.куб.м/год	(+) Резерв / (-) дефицит	
			куб.м/сут тыс.куб.м/год	%

Назначение	Мощн. сущест. сооруж. куб.м/сут тыс.куб.м/год	Периоды		
		Расчетный срок до 2040 г.		
		куб.м/сут тыс.куб.м/год	(+) Резерв / (-) дефицит	
			куб.м/сут тыс.куб.м/год	%
с. Ашитбаш				
Подано хозпитьевой воды в сеть	520 189,8	138,096	381,90	73,44
		50,405	139,39	73,44
9,034				
3,298				
Потери воды		129,062	390,94	75,18
Реализация потребителю		47,108	142,69	75,18
с. Ташкичу				
Подано хозпитьевой воды в сеть	173 63,145	72,163	100,84	58,29
		26,340	36,81	58,29
5,051				
1,844				
Потери воды		67,112	105,89	61,21
Реализация потребителю		24,496	38,65	61,21
с. Мамся				
Подано хозпитьевой воды в сеть	173 63,145	83,488	89,51	51,74
		30,473	32,67	51,74
5,844				
2,133				
Потери воды		77,643	95,36	55,12
Реализация потребителю		28,340	34,81	55,12
с. Старый Ашит				
Подано хозпитьевой воды в сеть	346 126,29	123,011	222,99	64,45
		44,899	81,39	64,45
8,611				
3,143				
Потери воды		114,400	231,60	66,94
Реализация потребителю		41,756	84,53	66,94
д. Ак-Чишма				
Подано хозпитьевой воды в сеть	432 157,68	52,180	379,82	87,92
		19,046	138,63	87,92
3,653				
1,333				
Потери воды		48,527	383,47	88,77
Реализация потребителю		17,712	139,97	88,77

Таблица күрсәткәнчә, гамәлдәге су алу корылмаларының куәте фаразланган су куллану күләмен канәгәтләндерү өчен житәрлек. Кулланучыларны югары сыйфатлы һәм ышанычлы су белән тәмин итү өчен, су алу корылмаларын

реконструкцияләү һәм ташу вакытында су югалтуларын киметү вариантларын карау тәкъдим ителә.

3.15 Гарантияләүче оешма статусы бирелгән оешма исеме

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларына хезмәт күрсәтүче оешмалар исемлегенә түбәндәге таблицада күрсәтелгән.

17 нче таблица – Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларына хезмәт күрсәтүче ресурслар белән тәмин итү оешмалары исемлегенә

Наименование населенного пункта	Наименование PCO
с. Ашитбаш	ООО «Водоканал АМР»
с. Ташкичу	ООО «Водоканал АМР»
с. Мамся	ООО «Водоканал АМР»
с. Старый Ашит	ООО «Водоканал АМР»
д. Ак-Чишма	ООО «Водоканал АМР»

ашкичинское авыл җирлегендәге су белән тәмин итү системасы корылмаларын "Водоканал АМР" ЖЧЖ хезмәтләндерә.

ТР Арча муниципаль районы башкарма комитетының 2025 елның 30 октябрендәге 1040 номерлы карары белән "Водоканал АМР" ЖЧЖгә ТР Арча муниципаль районында салкын су белән тәмин итү һәм канализация системасы өчен гарант статусы бирелде, Яңа Кинер авылыннан кала.

2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы "Су белән тәмин итү һәм канализация турында"гы Федераль законның 12 статьясына ярашлы, торак пунктлар һәм шәһәр округларының җирле үзидарә органнары һәр үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү һәм/яки канализация системасы өчен гарант билгелиләр һәм аның эш зоналарын билгелиләр.

Салкын су белән тәмин итү һәм/яки канализация хезмәтләрен күрсәтүче һәм су белән тәмин итү һәм/яки канализация челтәрләрен эшләүче оешмага, салкын су белән тәмин итү һәм/яки канализация челтәрләренә салкын су белән тәмин итү һәм/яки канализация челтәрләрен эшләүче барлык оешмаларның иң күп абонентлары аның су белән тәмин итү һәм/яки канализация челтәрләренә тоташкан булса, гарантияләүче оешма статусы бирелә.

Гарантия бирүче оешма, әгәр абонентларның капитал төзелеш проектлары гарантия бирүче оешманың эш зонасында үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин итү һәм/яки канализация системасына тиешенчә тоташтырылган булса, салкын су белән тәмин итүне һәм/яки канализацияне тәмин итәргә тиеш. Гарантия бирүче оешма Россия Федерациясә законнары таләпләренә туры китереп, ышанычлы һәм өзлексез салкын су белән тәмин итүне һәм/яки канализацияне тәмин итү өчен кирәкле үзәкләштерелгән салкын су белән тәмин

итү һәм/яки канализация системасы объектларын эксплуатацияләүче оешмалар белән килешүләр төзи.

4 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү буенча тәкъдимнәр"

Су белән тәмин итү системасы объектларын яңа төзү, реконструкцияләү һәм техник яңартуның максаты - кулланучыларны яңа сыйфат стандартларына туры килә торган эчәр су белән өзлексез тәмин итү, жиһазларның энергия нәтижәлелеген арттыру, су белән тәмин итү процессларын контрольдә тоту һәм автоматик рәвештә көйләү, янғын сүндерүне яхшырту, физик тузуны киметү һәм су белән тәмин итү челтәрләренең гидравлик шартларын яхшырту.

Бу чараларны гамәлгә ашыру су белән тәмин итү системаларының төп компонентларының тотрыклы, ышанычлы эшләвен тәмин итәчәк һәм яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле күләмдә югары сыйфатлы эчәр су белән тәмин итүне тәмин итәчәк.

4.1 Су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру буенча төп чаралар исемлеге, еллар буенча бүленеп

Ташкичинское авыл бистәсе муниципалитетында су белән тәмин итү системасын үстерүнең төп юнәлеше - гамәлдәге системаны саклап калу, шулай ук су алу корылмаларын һәм насос станцияләрен модернизацияләү, һәм су белән тәмин итү челтәренең тузган өлешләрен этаплап алыштыру. Су белән тәмин итү планнарын гамәлгә ашыру һәм эчәр су сыйфатын билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен төп чаралар исемлеге 18 нче таблицада күрсәтелгән.

18 нче таблица – Су белән тәмин итү планнарын гамәлгә ашыру чаралары

№ п/п	Наименование мероприятия	Проектн о- сметная стоимос ть, тыс. руб.	Социально- экономический эффект	Време нной проме жуток выпол нения (кварт ал, год)
1	Мероприятия по строительству, реконструкции и модернизации объектов централизованной системы водоснабжения МО «Ташкичинское сельское поселение»			

№ п/п	Наименование мероприятия	Проектно- сметная стоимость, тыс. руб.	Социально- экономический эффект	Временной промежуток выполнения (квартал, год)	
1.1	Модернизация источников централизованного водоснабжения и водоочистных сооружений (замена насосного оборудования, установка КИПиА, организация ЗСО, автоматизация системы контроля и управления водозаборов и тд.)	6750	Снижение потерь воды, Обеспечение санитарной безопасности населения, требований СанПиН	2026-2040	
1.2	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Ашитбаш Арского муниципального района (артезианская скважина, водонапорная башня 25 куб.м., распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 4630 п.м)	28780,0	Снижение потерь воды, Обеспечение санитарной безопасности населения, требований СанПиН	2029	
1.3	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Ташкичу Арского муниципального района (распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 3978 п.м)	32619,6	Снижение потерь воды, Обеспечение санитарной безопасности населения, требований СанПиН	2028	

№ п/п	Наименование мероприятия	Проектн о- сметная стоимос ть, тыс. руб.	Социально- экономический эффект	Време нной проме жутков выпол нения (кварт ал, год)	
1.4	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Мамся Арского муниципального района (артезианская скважина, водонапорная башня 30 куб.м.)	1500,0	Снижение потерь воды, Обеспечение санитарной безопасности населения, требований СанПиН	2029	
1.5	Капитальный ремонт сетей водоснабжения с. Старый Ашит Арского муниципального района (артезианская скважина, водонапорная башня 25 куб.м., распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 4296 п.м)	26776,0	Снижение потерь воды, Обеспечение санитарной безопасности населения, требований СанПиН	2030	

* - Капитал салулар баясе NTSS 81-02-19-2025 "19 нчы коллекция. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары" һәм NTSS 81-02-14-2025 "14 нче коллекция. Тышкы су белән тәэмин итү һәм канализация челтәрләре" нигезендә гомумиләштерелгән рәвештә билгеләнә. Су белән тәэмин итү системасын үстерү проектларының төгәл баясе проект-смета документларын эшләү барышында ачыкланырга тиеш.

4.2 Су белән тээмин итү схемаларын гамәлгә ашыруның төп эшчәнлегә өчен техник нигезләмәләр, шул исәптән потенциал су белән тээмин итү чыганаclarының гидрогеологик үзенчәлекләре, су белән тээмин итү чыганаclarының санитар үзенчәлекләре һәм су белән тээмин итү схемасында каралган чараларны гамәлгә ашыру нәтижәсендә бу үзенчәлекләргә үзгәрешләр кертү мөмкинлегә.

Су белән тээмин итү системасын төзү һәм реконструкцияләү чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәге нәтижәләргә ирешеләчәк:

1. Халыкка һәм предприятиеләргә бирелә торган эчәр суның норматив санитар таләпләргә туры китереп тотрыклы сыйфатлы составына ирешү (SanPiN 2.1.3684-21 "Шәһәр һәм авыл торак пунктларын, су объектларын, эчәр суны һәм эчәр су белән тээмин итүне, атмосфера һавасын, туфракны, торак биналарны, сәнәгать һәм жәмәгать биналарын эксплуатацияләүне, санитар һәм эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру"). Социаль нәтижәләр - су белән тээмин итү системасының ышанычлылыгын тээмин итү һәм эчәр суның сыйфатын яхшырту, яшәү уңайлыklarын арттыру.
2. Кулланучыларны югары сыйфатлы су белән тээмин итү.
3. Су белән тээмин итү системасы объектларын эксплуатацияләү вакытында гадәттән тыш хәлләр куркынычын киметү.
4. Торак төзелеше планлаштырылган территорияләргә су белән тээмин итү чөлтәләре белән тээмин итү.
5. Су белән тээмин итү чөлтәләренә физик тузуын киметү һәм гидравлик режимын яхшырту.
6. Яңгыр сүндерү системаларын яхшырту.

Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерү чараларын гамәлгә ашыруның социаль йогынтысы халыкка һәм башка кулланучыларга жәмгыять өчен кабул ителә торган бәяләрдә (тарифларда) стандарт сыйфатлы су белән гарантияләүдән гыйбарәт. Икътисади йогынты - электр энергиясенә гомуми чыгымнарын киметү. Моңа халыкның суны матди ресурс буларак куллануын киметү, шулай ук су белән тээмин итү объектларында энергияне саклаучы технологияләр һәм жиһазларны гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә.

Энергия нәтижәлеләген арттыруны иң түбән энергия чыгымнары белән иң комплекслы су белән тээмин итү хезмәтләрен күрсәтү өчен чаралар һәм коралларны билгеләү һәм гамәлгә ашыру дип карарга мөмкин. Ләкин бу стратегик юнәлешне бер үк вакытта гамәлгә ашыруны чикләми - турыдан-туры су һәм электр энергиясен экономияләүнең төрле үзара бәйләнгән комбинацияләре аша халык тарафыннан су куллануын киметү. Суны саклау һәм энергияне саклау чараларының нәтижәлелеге бергә планлаштырылганда сизелерлек арта. Мәсәлән, агып чыгуларны киметү суны экономияли һәм басым югалтуларын киметә, бу үз чиратында насосларның суны суырту өчен кирәкле энергияне киметү юлы белән энергияне экономияли. Бер насосны нәтижәлерәк насос белән алыштыру шулай ук энергияне экономияли. Шулай итеп, агып чыгулар аркасында басым югалтуларын киметү гамәлдәге насосларны кечерәк

насослар белән алыштырырга мөмкинлек бирә, бу өстәмә энергия һәм чыгымнарны экономияләүгә китерә.

Су белән тәмин итү системаларының нәтижелелеген арттыру өчен стимуллар чыгымнарны киметү, энергия һәм су белән тәмин итүнең куркынычсызлыгын һәм ышанычлылыгын тәмин итү, шулай ук әйләнә-тирә мохиткә йогынтыны киметү кебек чараларны үз эченә ала. Су системаларында энергияне нәтижәле куллану еш кына су белән тәмин итү системаларын яхшыртуның иң экономияле ысулы булып тора, бу халыкның үсә барган ихтыяжларын канәгәтләндерү белән беррәттән клиентларга хезмәт күрсәтүне яхшырту өчен кулланыла. Су белән тәмин итүнең комплекслы нәтижелелеген арттыру чараларын гамәлгә ашыру чыгымнарны киметә, гамәлдәге системаларның эш куәтен арттыра һәм клиентларның канәгәтлеге яхшырта. Ресурсларны экономияләү су житештерү һәм ташу этапларында да, шулай ук куллану вакытында да мөмкин, чөнки су, электр энергиясе һәм аларны сатып алу чыгымнары бер үк вакытта экономияләнә.

Энергияне экономияләүнең төп өлкәләре:

- энергияне экономияләүче жиһазларны куллану һәм куллану;
- агып чыгуларны һәм су югалтуларын киметү;
- үз ихтыяжлары өчен су куллануны киметү;
- су счетчикларын урнаштыру.

4.3 Сведения о вновь строящихся, реконструируемых и предлагаемых к выводу из эксплуатации объектах системы водоснабжения

Для обеспечения потребителей качественной питьевой водой рекомендуется реализовать следующие мероприятия:

- Модернизация существующих водозаборных сооружений;
- Реконструкция сетей водоснабжения в с. Ашитбаш, с. Ташкичу и с. Мамся;
- Капитальный ремонт сетей водоснабжения с. Старый Ашит ;

Вновь строящиеся и реконструируемые объекты систем водоснабжения планируются на территориях существующих водозаборных узлов систем.

4.4 Сведения о развитии систем диспетчеризации, телемеханизации и систем управления режимами водоснабжения на объектах организаций, осуществляющих водоснабжение

Системы диспетчеризации, телемеханизации и системы управления режимами водоснабжения на объектах систем централизованного водоснабжения городского поселения в настоящее время отсутствуют.

Внедрение новых высокоэффективных энергосберегающих технологий - это создание современной автоматизированной системы оперативного диспетчерского управления водоснабжением города и поселков. В рамках реализации данной программы необходима установка частотных преобразователей, шкафов автоматизации, датчиков давления и приборы учета на всех водозаборных сооружениях. Установленные частотные

преобразователи снижают потребление электроэнергии до 30%, обеспечивают плавный режим работы электродвигателей насосных агрегатов и исключают гидроудары. Основной задачей внедрения АСОДУ является:

- поддержание заданного технологического режима и нормальные условия работы сооружений, установок, основного и вспомогательного оборудования и коммуникаций;

- сигнализация отклонений и нарушений от заданного технологического режима и нормальных условий работы сооружений, установок, оборудования и коммуникаций;

- сигнализация возникновения аварийных ситуаций на контролируемых объектах;

- возможность оперативного устранения отклонений и нарушений от заданных условий.

4.3 Төзөлөп килүчө, реконструкциялөнүчө һәм эксплуатациядән чыгару өчөн тәкъдим ителгән су белән тәмин итү системасы корылмалары турында мәгълүмат

Кулланучыларның югары сыйфатлы эчәр су белән тәмин ителешен тәмин итү өчөн түбәндәге чаралар тәкъдим ителә:

- Гамәлдәге су алу корылмаларын модернизацияләү;
- Ашитбаш, Ташкичү һәм Мәмсә авылларында су белән тәмин итү челтәрләрен реконструкцияләү;
- Иске Ашит авылында су белән тәмин итү челтәренә капитал ремонт ясау;

Гамәлдәге су алу жайланмалары территорияләрендә яңа төзелгән һәм реконструкцияләнгән су белән тәмин итү системасы корылмалары планлаштырыла.

4.4 Су белән тәмин итү оешмалары корылмаларында диспетчерлык, телемеханизация һәм су белән тәмин итү белән идарә итү системаларын үстерү турында мәгълүмат

Шәһәр бистәсенә үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системалары корылмаларында хәзерге вакытта диспетчерлык, телемеханизация һәм су белән тәмин итү белән идарә итү системалары юк.

Яңа, югары нәтижәле, энергияне саклаучы технологияләрне гамәлгә ашыру шәһәрдә һәм бистәләрдә су белән тәмин итүне оператив диспетчерлык контроле өчөн заманча, автоматлаштырылган система булдыруны аңлата. Бу программа кысаларында, барлык су алу корылмаларында ешлык үзгәрткечләрен, автоматизация шкафларын, басым датчикларын һәм счетчикларны урнаштыру зарур. Урнаштырылган ешлык үзгәрткечләре энергия куллануны 30% ка кадәр киметә, насос двигательләренә тотрыклы эшләвен тәмин итә һәм су чүкечләрен бетерә. Автоматлаштырылган су белән идарә итү системасын гамәлгә ашыруның төп максатлары:

- корылмаларның, жайланмаларның, төп һәм ярдәмче жиһазларның, коммуникацияләренә билгеләнгән процесс режимын һәм нормаль эш шартларын саклап калу;

- корылмаларның, жайланмаларның, жиһазларның һәм коммуникацияларның билгелэнгән процесс режимыннан һәм нормаль эш шартларыннан тайпылышлар һәм бозулар турында сигнал бирү;
- күзәтү объектларында гадәттән тыш хәлләр турында сигнал бирү;
- билгелэнгән шартлардан тайпылышларны һәм бозуларны тиз арада хәл итү мөмкинлегенә.

4.5 Биналарда, корылмаларда һәм корылмаларда су счетчикларының булуы һәм аларны су куллану өчен түләүләрдә куллану турында мәгълүмат

Кулланучыларга хезмәт күрсәтү нокталарында су счетчикларының булуы турында мәгълүмат бирелми.

Счетчиклар урнаштыру торак-коммуналь хужалык реформасының төп компоненты булып тора.

Гамәлдәге биналарда да, яңа төзелеш мәйданчыкларында да шәхси һәм коммуналь су счетчикларын урнаштыру энергияне саклауның төп юнәлеше булып тора. Бу су житештерү һәм ташу вакытында да, куллану вакытында да ресурсларны экономияләргә мөмкинлек бирәчәк.

4.6 Территория эчендәге торбаүткәргеч маршрутлары вариантларының (маршрутларының) тасвирламасы һәм аларның нигезләмәсе

Су туңмасын өчен, су магистральләре жир астына салына, суның өзлексез агымын тәмин итә. Муниципалитет эчендәге гамәлдәге торбаүткәргеч маршрутлары киләчәктә дә сакланачак. Реконструкциялэнгән су белән тәмин итү участкаларының маршрутлары гамәлдәге чөлтәрләрнең маршрутлары белән туры килә. Гадәттән тыш хәлләр вакытында тиз арада керүне тәмин итү өчен торак йортларга яңа торбаүткәргечләр юллар буйлап салына.

Чөлтәрләрнең гамәлдәге һәм яңа торак йортларга төгәл маршруты, жирнең вертикаль урнашуын һәм чөлтәрнең гидравлик режимнарын исәпкә алып, мәйданчыкны планлаштыру этабында билгеләнәчәк.

4.7 Насос станцияләре, сусаклагычлар һәм су манаралары урнашуы буенча тәкъдимнәр

Гамәлдәге насос станцияләренең, чиста су саклагычларының һәм су манараларының урнашуы үзгәрешсез кала. Яңа төзелгән һәм реконструкциялэнгән су белән тәмин итү системалары гамәлдәге су алу корылмалары эчендә урнашачак.

4.8 Үзәкләштерелгән кайнар һәм салкын су белән тәмин итү системаларын урнаштыру өчен планлаштырылган зоналарның чикләре.

Тәкъдимнәр юк.

4.9 Үзәкләштерелгән кайнар һәм салкын су белән тәмин итү системаларының гамәлдәге һәм планлаштырылган урнашу урыннарының карталары (схемалары)

Су белән тәмин итү чөлтәрләренең урнашуы турында мәгълүмат бу диаграммага кушымталарда бирелгән. Кулланучыларны ышанычлы һәм

өзлексез су белән тээмин итүне тээмин итү, шулай ук халыкны санитар-гигиена таләпләренә туры килә торган су белән тээмин итү буенча тәкъдимнәр.

1. Түбәндәге максатлар өчен ким дигәндә 5 елга бер тапкыр үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын техник тикшерү үткәрү:

- су чыганагының торышын һәм аның сезонлы үзгәрешләрен исәпкә алып, билгеләнгән таләпләргә туры китереп эчәр су эзерләү өчен гадәти режимда эшләүче су чистарту корылмаларының техник мөмкинлекләрен билгеләү;

- су белән тээмин итү челтәрләренең һәм насос станцияләренең техник характеристикаларын билгеләү, шул исәптән югалтулар дәрәжәсен, физик тузу күрсәткечләрен, бу челтәрләрнең һәм станцияләрнең энергия нәтижәлелеген, топологиянең оптимальлеген һәм куәтнең артык булу дәрәжәсен;

- салкын һәм кайнар су белән тээмин итүче оешманың эшчәнлек максатларын иң яхшы гамәлдәге (кулланыла торган) технологияләрне кулланып салкын һәм кайнар су белән тээмин итүче оешмаларның эшчәнлек максатлары белән чагыштыру.

2. Челтәргә чыгарылган суның SanPiN 1.2.3685-21 "Кешеләр өчен әйләнә-тирә мохит факторларының куркынычсызлыгын һәм (яки) зарарсызлыгын тээмин итү өчен гигиена стандартлары һәм таләпләре" таләпләренә туры килүен күзәтү.

3. Су белән тээмин итү челтәрләрен реконструкцияләү - гамәлдәге челтәрләрнең зарарланган, тузган яки аз куәтле өлешләрен алыштыру һәм яңа магистраль челтәрләр урнаштыру. Яңа челтәрләр төзелешендә 50 ел гарантияләнгән хезмәт итү вакыты булган түбән тыгызлыклы полиэтилен торбалар кулланыла.

5 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләүнең экологик аспекты"

5.1 Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын төзү һәм реконструкцияләү буенча тәкъдим ителгән чараларның су бассейнына зыянлы йогынтысын булдырмау чаралары турында мәгълүмат Юу суларын чыгару (кулланыш) вакытында

Су алу һәм су белән тээмин итү челтәренә ташу процессы зарарлы чыгарулар тудырмый.

Су белән тээмин итү челтәре әйләнә-тирә мохиткә зыянлы йогынты ясамый; объект экологик яктан чиста корылма булып тора.

Су белән тээмин итү челтәрен эксплуатацияләү вакытында су көнкүреш максатларында кулланылмый, һәм сәнәгать калдыклары барлыкка килми. Су белән тээмин итү челтәрен эксплуатацияләү су объектларына яки тирә-юньдәге жир асты жирләренә зарарлы матдәләр чыгаруны үз эченә алмый. Төзелеш эшләре вакытында житештерү максатларында су кирәк түгел. Эчәр су көнкүреш максатларында кулланыла. Эш документларында күрсәтелгән таләпләр үтәлгән очракта, өслек һәм жир асты суларына тискәре йогынты төзелеш чорында гына күзәтеләчәк.

Проект вакытлыча характерда һәм әйләнә-тирә мохиткә зур йогынты ясамаячак.

5.2 Суны чистартуда кулланыла торган химик реагентларны (хлор h.б.) китерү һәм саклау чараларын гамәлгә ашыру барышында әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтыны булдырмау чаралары турында мәгълүмат.

Хәзерге вакытта суны чистарту процессында химик реагентлар кулланылмый.

6 нчы бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын төзүгә, реконструкцияләүгә һәм модернизацияләүгә капитал салуларны бәяләү"

6.1 Су белән тәмин итү схемаларын гамәлгә ашыру өчен төп чараларның бәясен бәяләү

Су белән тәмин итү системасы объектларын яңа төзү, реконструкцияләү һәм техник яңартуның максаты - кулланучыларны сыйфат стандартларына туры килә торган эчәр су белән өзлексез тәмин итү, жиһазларның энергия нәтижәлелеген арттыру, су белән тәмин итү процессларын күзәтү һәм автоматик рәвештә көйләү.

Бу чараларны гамәлгә ашыру су белән тәмин итү системасының төп компонентларының тотрыклы, ышанычлы эшләвен тәмин итәчәк һәм яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерү өчен кирәкле күләмдә югары сыйфатлы эчәр су белән тәмин итүне тәмин итәчәк.

Калган капитал салуларның бәясе эксперт бәяләүләре, охшаш корылмалар өчен консолидацияләнгән чыгымнар сметасы һәм житештерелгән куәт берәмлегенә берәмлек чыгымнары нигезендә исәпләнә. Чыгымнар һәр проект өчен проект-смета документларын эшләү барышында яңадан каралырга мөмкин. Су белән тәмин итү планнарын гамәлгә ашыру һәм эчәр су сыйфатын билгеләнгән таләпләргә туры китерү өчен төп чаралар исемлегә 19 нчы таблицада бирелгән.

19 нчы таблица - Су белән тәмин итү планнарын гамәлгә ашыру чаралары

№ п / п	Наименование и перечень включаемых объектов	Сроки реализации	Стоимость реализации, тыс.руб.											
			Всего	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034 - 2037	2038-2040
1	Мероприятия по строительству, реконструкции и модернизации объектов централизованной системы водоснабжения МО «Ташкичинское сельское													

№ п / п	Наименование и перечень включаемых объектов	Сроки реализации	Стоимость реализации, тыс.руб.											
			Всего	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034 - 2037	2038-2040
	поселение»													
1. 1	Модернизация источников централизованного водоснабжения и водоочистных сооружений (замена насосного оборудования, установка КИПиА, организация ЗСО, автоматизация системы контроля и управления водозабором и тд.)	2026-2040	6750		450	450	450	450	450	450	450	1800	1350	
1. 2	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Ашитбаш Арского муниципального района (артезианская скважина, водонапорная башня 25	2029	28780					28780						

№ п / п	Наименование и перечень включаемых объектов	Сроки реализации	Стоимость реализации, тыс.руб.											
			Всего	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034 - 2037	2038-2040
	куб.м., распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 4630 п.м)													
1 · 3	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Ташкичу Арского муниципального района (распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 3978 п.м)	2028	32619,6				32619,6							
1 · 4	Реконструкция сетей водоснабжения в с. Мамся Арского муниципального района (артезианская	2029	1500					1500						

№ п / п	Наименование и перечень включаемых объектов	Сроки реализации	Стоимость реализации, тыс.руб.											
			Всего	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034 - 2037	2038-2040
	скважина, водонапорная башня 30 куб.м.)													
1 · 5	Капитальный ремонт сетей водоснабжения с. Старый Ашит Арского муниципального района (артезианская скважина, водонапорная башня 25 куб.м., распределительная сеть водоснабжения диаметром 110 мм, протяженностью 4296 п.м)	2030	26776						26776					
	Итого:		96425,6	0	450	450	33069,6	30730	27226	450	450	450	1800	1350

* - Капитал салулар баясе NCS 81-02-19-2025 "19 нчы коллекция. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары" һәм NCS 81-02-14-2025 "14 нче коллекция. Тышкы су белән тәмин итү һәм канализация челтәрләре" нигезендә билгеләнә. Су белән тәмин итү системасын үстерү проектларын гамәлгә

ашыруның төгел бәясе проект-смета документларын эшләү барышында ачыкланырга тиеш.

6.2 Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын төзү һәм реконструкцияләү өчен кирәкле капитал салулар сметалары, төзелештә дәүләт сәясәтен һәм хокукий жайга салуны эшләү өчен җаваплы федераль башкарма хакимият органы тарафыннан расланган, яки капитал төзелеш төре һәм эш төре буенча охшаш проектлар өчен кабул ителгән, финанслау чыганаclarын күрсәтеп, сәнәгать булмаган корылмалар һәм инженерлык инфраструктурасы өчен консолидацияләнган чыгымнар сметаларына нигезләнә.

Су белән тәмин итү системасының сыйфатын һәм ышанычлылыгын яхшырту чараларына капитал салу күләме, торак пунктның һәм үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системасының киләчәк үсешен исәпкә алып, якынча 96 425,6 мең сум тәшкил итә. Капитал салулар бәясе эксперт бәялүүләренә, охшаш проектлар өчен консолидацияләнган чыгымнар сметаларына һәм житештерелгән куәт берәмлегенә берәмлек чыгымнарына нигезләнәп исәпләнә. Чыгым һәр проект өчен проект-смета документациясен эшләү барышында яңадан каралырга мөмкин.

Финанслауның төп чыганаclarы:

- республика бюджеты акчалары;
- муниципаль бюджет акчалары;
- аларның инвестиция программасына туры китереп тоташтыру өчен түләүләрдән алынган акчалар;
- тарифка инвестиция өстәмәсе кысаларында алынган акчалар;
- кредит акчалары һәм муниципаль кредитлар;
- предприятиеләрдән, заказчылардан һәм төзүчеләрдән акчалар;
- законда каралган башка акчалар.

Су белән тәмин итү системасын үстерү чараларын куллануның артмавы, шул исәптән яңа корылмалар төзү аркасында, су белән тәмин итү челтәрләренә техник тоташу өчен тариф кулланып гамәлгә ашыру мөмкин түгел. Электр энергиясен куллануны һәм транспорт вакытында су югалтуларын киметү өчен тарифларны арттыру һәм өстәмә субсидияләр аша өстәмә акча жәлеп итү кирәк. Бу чараларны гамәлгә ашыру өчен тарифны арттыру инвестиция акчаларын тагын да жәлеп итәчәк, чөнки электр энергиясе чыгымнарының кимүе һәм су югалтуларының кимүе экономиягә китерәчәк, бу чараларның чыгымнарын каплауны сизелерлек киметәчәк.

7 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү күрсәткечләре өчен максатчан кыйммәтләр"

Су белән тээмин итү системаларын төзү һәм реконструкцияләү чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәге нәтижәләргә ирешеләчәк:

1. Халыкка һәм предприятиеләргә бирелә торган эчәр суның тотрыклы сыйфатына ирешү, норматив санитар таләпләргә туры килү (SanPiN 2.1.3684-21 "Шәһәр һәм авыл торак пунктларын, су объектларын, эчәр суны һәм эчәр су белән тээмин итүне, атмосфера һавасын, туфракны, торак биналарны, сәнәгать һәм жәмәгать корылмаларын эксплуатацияләүне, санитар һәм эпидемиягә каршы (профилактик) чараларны оештыру һәм гамәлгә ашыру өчен санитар-эпидемиологик таләпләр"). Социаль нәтижәләргә су белән тээмин итү системасының ышанычлылыгын тээмин итү, эчәр суның сыйфатын яхшырту һәм яшәү уңайлыгын арттыру керә.

2. Кулланучыларны югары сыйфатлы су белән тээмин итүне тээмин итү.

3. Су алу корылмаларын һәм су белән тээмин итү челтәрләрен эксплуатацияләү вакытында гадәттән тыш хәлләр санын киметү.

20 нче таблица - Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системаларын үстерү өчен максатчан күрсәткечләр

№ п/ п	Наименование показателя	Един ица измер ения	Значения плановых показателей на период регулирования					
			20 24	20 25	20 26	20 27	20 28	2029 - 2040
1	Показатели качества воды							
1. 1	доля проб питьевой воды, подаваемой с источников водоснабжения, водопроводных станций или иных объектов централизованной системы водоснабжения в распределительную водопроводную сеть, не соответствующих установленным требованиям, в общем объеме проб, отобранных по результатам производственного контроля качества питьевой воды	%	0	0	0	0	0	0
1. 2	доля проб питьевой воды в распределительной водопроводной сети, не соответствующих установленным требованиям, в общем объеме проб, отобранных по результатам производственного контроля качества питьевой воды	%	0	0	0	0	0	0

№ п/ п	Наименование показателя	Единица измерения	Значения плановых показателей на период регулирования					
			2024	2025	2026	2027	2028	2029 - 2040
2	Показатели надежности и бесперебойности водоснабжения							
2.1	Аварийность систем коммунальной инфраструктуры	ед./км	0,2	0,2	0,2	0,15	0,15	0,1
2.2	Продолжительность (бесперебойность) поставки товаров и услуг	час./день	24	24	24	24	24	24
2.3	Износ сетей водоснабжения	%	55	55	50	45	40	30
2.4	Потери в сетях холодного водоснабжения	%	10	10	10	9	9	8

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларын үстерү өчен максатчан индикаторларның кыйммәтләрен су белән тәмин итү схемасында каралган чараларны гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң яңарту таләп ителә.

8 нче бүлек "Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларында ачылган хужасыз корылмалар исемлегә (әгәр ачылган булса) һәм аларны эксплуатацияләргә вәкаләтле оешмалар исемлегә"

Ташланганлык билгеләре булган корылма турында мәгълүмат Россия Федерациясенең башкарма хакимият органнарыннан, Россия Федерациясе субъектларыннан, жирле үзидарә органнарыннан, шулай ук юридик һәм физик затларның гаризалары нигезендә алынырга мөмкин.

"Су белән тәмин итү һәм канализация турында"гы 416 нчы Федераль закон нигезендә, үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларында ташландык корылмалар, шул исәптән су белән тәмин итүне тәмин итүче су белән тәмин итү чөптәләре ачылган очракта, мондый корылмаларны эксплуатацияләү гарантияләүче оешма яки су белән тәмин итүче һәм су белән тәмин итү чөптәләре турыдан-туры ташландык корылмаларга тоташкан оешма тарафыннан, Администрация әлегә корылмалар өчен тапшыру актына кул куйган көннән алып, мондый корылмаларның милегә танылганчыга кадәр яки мондый корылмаларны ташлаган хужа гражданлык законнары нигезендә мондый корылмаларны ияләүне, куллануны һәм юк итүне кабул иткәнчегә кадәр башкарыла.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының хужасыз корылмаларын эксплуатацияләү өчен су белән тәмин итү оешмасының чыгымнары тариф регуляторлары тарафыннан Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган Су белән тәмин итү һәм канализация өчен бәяләр нигезләре белән билгеләнгән тәртиптә тарифлар билгеләгәндә исәпкә алына.

Хужасыз тышкы челтэрлэрне теркәү тәртибе Россия Федерациясенен Гражданлык кодексына, 2015 елның 13 июлендәге 218-ФЗ номерлы "Күчемсез милекне дәүләт теркәү турында"гы Федераль законга һәм Россия Икътисади үсеш министрлыгының 2015 елның 10 декабрендәге 931 номерлы "Хужасыз күчемсез милекне теркәү тәртибен билгеләү турында"гы боерыгына туры китереп башкарыла.

Үзәкләштерелгән су белән тәмин итү системаларының хужасыз корылмалары ачыкланмаган.

3 нче бүлек. СУЛАРНЫ ЧЫГАРУ СХЕМАСЫ

1 нче бүлек "Чыгару суларын чыгарудагы хәзерге хәл"

1.1 Территориядәге Чыгару суларын жыю, чистарту һәм чыгару системасы структурасын тасвирлау һәм торак пунктны эксплуатация зоналарына бүлү
Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл торак пунктында үзәкләштерелгән чыпка суларын чыгару системасы юк.

Үзәкләштерелгән чыпка суларын чыгару системасы булмаганда, торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан чыпка сулары шәхси участоклардагы чокырларга һәм септик бакларга юнәлтелә. Чыпка сулары һәм септик баклар житәрлек дәрәжәдә су үткәрми, бу туфрак һәм жир асты суларының пычрануына китерә.

1.2 Үзәкләштерелгән чыпка суларын чыгару системасының техник тикшерү нәтижеләрен тасвирлау, шул исәптән гамәлдәге чыпка суларын чистарту корылмаларын тасвирлау, шул исәптән хәзерге чыпка суларын чистарту процессының чыпка суларын чистарту сыйфаты стандартларына туры килүен бәяләү, корылмаларның гамәлдәге куәт дефицитын (резервын) билгеләү һәм абонентлар тарафыннан төзелгән жирле чыпка суларын чистарту корылмаларын тасвирлау.

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл торак пунктында үзәкләштерелгән чыпка суларын чыгару системасы юк.

Үзәкләштерелгән калдыкларны чыгару системасы булмаганда, торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агып төшкән калдык сулар шәхси участоклардагы чокырларга һәм септикларга юнәлтелә. Чокырлар һәм септиклар житәрлек дәрәжәдә су үткәрми, бу туфрак һәм жир асты суларының пычрануына китерә.

1.3 Агын суларны чыгару процессы зоналарының, үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән агын суларны чыгару зоналарының (агын суларны чыгару үзәкләштерелгән һәм үзәкләштерелмәгән агын суларны чыгару системалары ярдәмендә башкарыла торган зоналар) тасвирламасы һәм үзәкләштерелгән агын суларны чыгару системалары исемлеге

2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы "Су белән тәмин итү һәм санитария турында"гы Федераль закон һәм 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы РФ Хөкүмәте карары ("Су белән тәмин итү һәм санитария схемаларын эшләү һәм раслау кагыйдәләре" һәм "Су белән тәмин итү һәм

санитария схемалары эчтәлегенә таләпләр" белән берлектә) су белән тәмин итү һәм санитария өлкәсендә яңа төшенчәләр кертә:

"технологик агын суларны чыгару зонасы" - агын суларны чыгаруны тәмин итүче оешма милкендәге канализация чөптәренә бер өлешә, аның эчендә агын суларны кабул итү, ташу, эшкәртү һәм чыгару яки агын суларны турыдан-туры (чистартусыз) су объектына чыгару тәмин ителә; "Үзәкләштерелгән су агызу (канализация) системасы - су агызу өчен эшләнгән технологик яктан бәйләнгән инженерлык корылмалары комплексы."

Су агызу процессы зоналарының тасвирламасы 21 нче таблицада бирелгән.

21 нче таблица - Су агызу процессы зоналары

Технологическая зона водоотведения	Система водоотведения централизованная/нецентрализованная	Объект водоотведения
с. Ашитбаш	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
с. Ташкичу	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
с. Мамся	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
с. Старый Ашит	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
д. Ак-Чишма	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
д. Кысна	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
д. Наратлык	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
д. Пичментау	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
д. Старый Кинер	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики
с. Хотня	нецентрализованная	Выгребные ямы, септики

Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы булмаганда, торак биналардан һәм жәмәгать биналарынан агып чыккан сулар шәхси участоклардагы чокырларга һәм септикларга күчәлә. Чокырлар һәм септиклар житәрлек дәрәжәдә гидроизоляцияләнмәгән, бу туфрак һәм жир асты сулары пычрануына китерә.

1.4 Гамәлдәге үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасының чистарту корылмаларында калдык суларны чыгаруның техник мөмкинлеген тасвирлау.

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсе муниципаль районында үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

1.5 Канализация коллекторлары һәм челтәрләренен, шулай ук алар белән бәйлә корылмаларның торышы һәм эшләве, шул исәптән аларның тузуын бәяләү һәм үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасының гамәлдәге корылмаларында калдык суларны чыгару һәм чистарту мөмкинлеген билгеләү.

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсе муниципаль районында үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк. 1.6 Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару корылмаларының куркынычсызлыгын, ышанычлылыгын һәм контрольдә тотылуын бәяләү

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

1.7 Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы аша агып чыгуларның әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл жирлегендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

Өслек су объектларын пычратуның төп чыганаclarы - эшкәртелмәгән (тиешле дәрәжәдә эшкәртелмәгән) калдык сулар һәм торак пунктлардан яңгыр сулары агып чыгулары. Пычратучы матдәләрнең химик составы бу пычрану чыганаclarы өчен типик: нефть продуктлары, аммоний һәм нитрат азоты, һәм анион өслек актив матдәләр. Бакыр, тимер, марганец һәм фенолның югары дәрәжәләре табигый чыганаclarдан. Эшкәртелмәгән калдык суларны ландшафтка һәм су объектларына чыгару әйләнә-тирә мохиткә һәм су жыю зоналарындагы суның физик һәм химик үзлекләренә тискәре йогынты ясый. Бу зарарлы органик һәм органик булмаган матдәләрнең, агулы матдәләрнең, патоген бактерияләрнең һәм авыр металлларның күләмен арттыра, шулай ук халык сәламәтлеге проблемалары өчен куркыныч факторы булып тора.

Чистартылмаган калдык суларны чыгару флора һәм фаунага зыян китерә һәм су бассейнының иң куркыныч деградация төрләренен берсенә китерә.

1.8 Муниципалитетның үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы белән хезмәт күрсәтелмәгән территорияләренен тасвирламасы

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

1.9 Бистәнең калдык суларны чыгару системасы белән бәйлә техник һәм технологик проблемаларның тасвирламасы

Хэзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк. 1.10 Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару (канализация) системасын үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы буларак классификацияләү турында мәғлүмат, шул исәптән бистәнең үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару (канализация) системалары исемлегенә һәм тасвирламасы, шулай ук әлегә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару (канализация) системалары аша чыгарылган калдык суларны кабул итүче чистарту корылмалары (бар икән), чистарту корылмаларының куәте һәм анда кулланыла торган калдык суларны чистарту технологияләре, һәм алынган калдык суларның уртача еллык күләме.

Хэзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

2 нче бүлек "Агынды сулар дренаж системасындагы агынды сулар балансы"

2.1 Үзәкләштерелгән агынды сулар дренаж системасына агынды сулар керү балансы һәм агынды сулар дренаж зоналары тарафыннан агынды сулар чыгару
Хэзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсе муниципалитетында үзәкләштерелгән агынды сулар дренаж системасы юк.

2.2. Агынды сулар дренаж зоналары тарафыннан оешкан булмаган агымның (жир өслегенә килгән агынды сулар) чын агымын бәяләү
Оешкан булмаган агым - канализация челтәре компонентларында һәм корылмаларында агып чыгу аша үзәкләштерелгән агынды сулар дренаж системасына кергән яңгыр, эрегән су һәм инфильтрация суы.

Ташкичинское авыл бистәсе муниципалитетында яңгыр сулары дренаж системалары юк. Юл буендагы траншеялар яңгыр канализациясе буларак кулланыла.

2.3 Биналарда, корылмаларда һәм корылмаларда агынды су счетчикларының булуы һәм аларны коммерция торак пунктларында куллану турында мәғлүмат.

Хэзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсе муниципалитетында үзәкләштерелгән агынды сулар дренаж системасы юк.

2.4 Соңгы 10 ел эчендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасына агып керү балансларының ретроспектив анализ нәтижәләре, калдык суларны чыгару зоналары һәм муниципалитет буенча куәт җитмәү һәм резерв өлкәләрен ачыклау.

Хэзерге вакытта Ташкичинское авыл бистәсе муниципалитетында үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

2.5 Үзөклөштөрөлгөн калдык суларны чыгару системасына агып керу балансларының һәм калдык суларны чыгару зоналары буенча агып чыгу балансларының фаразлары, торак пунктлар һәм шәһәр районнары өчен төрлө үсеш сценарийларын исәпкә алып. Хәзерге вакытта торак пунктта үзөклөштөрөлгөн канализация системасы юк; шәхси торак йортлардан һәм жәмәгать биналарыннан агып чыгу сулары шәхси бакчалардагы чокырларга һәм септикларга юнәлтелә.

Кечкенә торак пунктларда үзөклөштөрөлгөн системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел, чөнки 1 куб метр агып чыгу суын чистартуның чикләнгән бәясе бар. Торак пунктлар төрлө конфигурацияләрдәге көнкүреш калдык сулары өчен автоном биологик һәм тирән чистарту корылмалары белән жиһазландырылырга мөмкин.

3 нче бүлек "Агынды сулар күләме фаразы"

3.1 Үзөклөштөрөлгән агынды сулар системасына чынбарлыкта һәм көтелгән агынды сулар агымы турында мәгълүмат

Хәзерге вакытта торак пунктта үзөклөштөрөлгән канализация системасы юк; аерым торак йортлардан һәм жәмәгать биналарыннан агынды сулар шәхси бакчалардагы чокырларга һәм септикларга юнәлтелә.

Кечкенә торак пунктларда үзөклөштөрөлгән системалар төзү икътисади яктан отышлы түгел, чөнки 1 куб метр агынды суны чистартуның чикләнгән бәясе бар. Торак пунктлар төрлө конфигурацияләрдәге көнкүреш агынды сулары өчен автоном биологик һәм тирән чистарту корылмалары белән жиһазландырылырга мөмкин.

3.2 Үзөклөштөрөлгән агынды сулар системасы структурасының тасвирламасы (Эшләү һәм технологик зоналар)

Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл торак пункттында үзөклөштөрөлгән агынды сулар системасы юк. Үзөклөштөрөлгән агынды сулар системасы булмаганда, торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агынды сулар шәхси участкалардагы чокырларга һәм септикларга яки турыдан-туры түбәнлекле урыннарга агызыла.

3.3. Агынды суларны эшкәртү зоналарындагы якинча агынды сулар агымы тизлегә һәм сыйдырышлык житмәүчәнлегә (резервлары) нигезендә кирәкле агынды суларны чистарту корылмасы сыйдырышлыгын исәпләү, еллар буенча бүленеп

Хәзерге вакытта торак пунктта үзөклөштөрөлгән канализация системасы юк; аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агынды сулар шәхси участкалардагы чокырларга һәм септик бакларга агызыла.

3.4 Үзөклөштөрөлгән агынды сулар системасының гидравлик режимнарын һәм эш режимнарын анализлау нәтижәләре

Хэзерге вакытта торак пунктта үзэклэштерелгэн канализация системасы юк; аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агынды сулар шәхси бакчалардагы чокырларга һәм септик бакларга юнәлдерелә.

3.5 Агынды суларны чистарту корылмаларының резерв сыйдырышлыгын анализлау һәм аларның колачын киңәйтү мөмкинлеге

Хэзерге вакытта торак пунктта үзэклэштерелгэн канализация системасы юк; аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агынды сулар шәхси бакчалардагы чокырларга һәм септик бакларга юнәлдерелә.

4 нче бүлек "Үзэклэштерелгэн калдык суларны чыгару корылмаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү (техник яктан яңадан жиһазландыру) буенча тәкъдимнәр"

4.1 Үзэклэштерелгэн калдык суларны чыгару системасын үстерүнең төп юнәлешләре, принциплары, максатлары һәм максатлары

Үзэклэштерелгэн калдык суларны чыгару системасы булмаганда, гамәлдәге һәм планлаштырылган торак биналарның шәхси хужалары, шулай ук административ биналар өчен компакт, тулы биологик чистарту корылмаларын куллану тәкъдим ителергә мөмкин. Кечкенә жәмгыятьләрдә үзэклэштерелгэн системалар төзү 1 м³ калдык суны чистартуның чикләнгән бәясе аркасында икътисади яктан отышлы булмаганлыктан, гамәлдәге көнкүреш чокырлары һәм су агу резервуарлары су үткәрми торган материаллардан реконструкцияләнергә һәм төзелергә, шулай ук вентиляция торбалары белән жиһазландырылырга тиеш.

Агын суларны чыгару системасын яхшырту, санитар шартларны яхшырту һәм су пычрануын киметү өчен, жәмгыятьләрне төрле кулланылыштагы көнкүреш калдык сулары өчен автоном биологик һәм тирән калдык суларны чистарту корылмалары белән тәмин итү зарур. Чистарту һәм дезинфекцияләү нәтижәсендә барлыкка килгән калдык су шәхси милекне сугару өчен кулланыла яки канализациягә агузыла, ә активлаштырылган ләм һәм утырма компостлана һәм аннары туфракка ашлама буларак кулланыла.

4.2 Агын суларны чыгару схемаларын гамәлгә ашыру өчен төп эшчәнлекләр исемлеге, еллар буенча бүленгән, шул исәптән бу эшчәнлекләр өчен техник нигезләмәләр.

Төрле агын суларны чыгару системасын үстерү сценарийларын гамәлгә ашыру өчен төп эшчәнлекләр исемлеге 22 нче таблицада бирелгән.

22 нче таблица - Агын суларны чыгару схемаларын гамәлгә ашыру өчен төп эшчәнлекләр

№ п/ п	Наименование мероприятия	Временной промежуток выполнения (квартал, год)	Ориентировоч ная стоимость, тыс. руб.	Социально- экономический эффект, руб.
1	Установка локальных установок биологической и глубокой очистки хозяйственно-бытовых стоков в различных модификациях (ЛОС)	2026-2040	3500,0	Снижение вредного воздействия на окружающую среду

* - Капитал салу чыгымнары NTSS 81-02-19-2025 "19 нчы коллекция. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары" һәм NTSS 81-02-14-2025 "14 нче коллекция. Тышкы су белән тәмин итү һәм канализация челтәрләре" нигезендә гомуми формада билгеләнә. Су белән тәмин итү системасын үстерү проектларын гамәлгә ашыруның төгәл бәясе проект-смета документларын эшләү барышында ачыкланырга тиеш.

4.3 Агынты сулар схемаларын гамәлгә ашыруның төп эшчәнлегә өчен техник нигезләмә

Хәзерге вакытта торак пунктта үзәкләштерелгән канализация системасы юк. Аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан агынты сулары шәхси участоклардагы чокырларга һәм септиктарга чыгарыла.

Үзәкләштерелгән канализация системасы булмаганда, гамәлдәге һәм планлаштырылган торак биналарның аерым хужалары, шулай ук административ биналар өчен компакт, тулы биологик чистарту корылмаларын куллану тәкъдим ителергә мөмкин. Агын суларны чыгару системасын яхшырту, санитар шартларны яхшырту һәм су объектларының пычрануын киметү өчен, торак пунктларындагы торак пунктларны төрле конфигурацияләрдәге көнкүреш калдык сулары өчен автоном биологик һәм тирән чистарту корылмалары белән тәмин итү зарур. Чистарту һәм дезинфекцияләү нәтижәсендә барлыкка килгән калдык сулар аерым хужалыкларны сугару өчен кулланыла яки канализациягә чыгарыла, ә активлаштырылган ләм һәм утырма компостлана һәм аннан соң туфракка ашлама буларак кулланыла.

4.4 Яңа төзелгән, реконструкциялэнгән һәм эксплуатациядән чыгару өчен тәкъдим ителгән үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системалары турында мәгълүмат

Хәзерге вакытта торак пунктта үзәкләштерелгән канализация системасы юк; аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарыннан чыккан калдык сулар шәхси участоклардагы чокырларга һәм септиктарга чыгарыла.

4.5 Агын суларны чыгару оешмалары корылмаларында диспетчерлык системаларын, телеметрияне һәм автоматлаштырылган калдык суларны идарә итү системаларын эшләү турында мәғлүмат

Ташкичинское авыл торак пунктында үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

4.6 Торак пункт, торак пункт эчендәге торбаүткәргеч маршрутлары вариантларының (маршрутларының) тасвирламасы һәм тәкъдим ителгән калдык суларны чистарту корылмасы төзелеше мәйданчыклары урнашуы, шулай ук аларның нигезләмәсе

"Ташкичинское авыл торак пункты" муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән калдык суларны чистарту системасы юк.

4.7 Үзәкләштерелгән калдык суларны чистарту системасы челтәрләре һәм корылмаларының саклану зоналарының циклләре һәм үзенчәлекләре
"Ташкичинское авыл жирлегә" муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән калдык суларны чистарту системасы юк.

4.8 Үзәкләштерелгән калдык суларны чистарту корылмаларын урнаштыру өчен планлаштырылган зоналарның циклләре
"Ташкичинское авыл жирлегә" муниципаль берәмлек территориясендә үзәкләштерелгән калдык суларны чистарту системасы юк.

5 нче бүлек "Үзәкләштерелгән калдык су системасы корылмаларын төзү һәм реконструкцияләүнең экологик аспекты"

5.1 Пычратучы матдәләр чыгаруны киметү планнарында, әйләнә-тирә мохитне яхшырту программаларында һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча гамәл планнарында күрсәтелгән чаралар турында мәғлүмат
Ташкичинское авыл торак пунктында үзәкләштерелгән калдык су системасы юк.

5.2 Канализация ләмнәрен юк итү өчен экологик яктан куркынычсыз ысулларны куллану турында мәғлүмат
Хәзерге вакытта торак пунктта үзәкләштерелгән канализация системасы юк. Аерым торак биналардан һәм жәмәгать биналарынан агып чыккан су шәхси участоклардагы чокырларга һәм септикларга чыгарыла.
Канализация ләмнәрен юк итү ысуллары проектлау процессының соңгы этапларында камилләштереләчәк.

6 нчы бүлек "Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару корылмаларын төзү, реконструкцияләү һәм модернизацияләү өчен капитал салу ихтыяжларын бәяләү"

Агын суларны чыгару планнарын гамэлгэ ашыру өчен төп чаралар исемлеге 23 нче таблицада күрсәтелгән.

23 нче таблица - Агын суларны чыгару планнарын гамэлгэ ашыру чаралары

№ п/ п	Наименование и перечень включаемых объектов	Сроки реализац ии	Стоимость реализации, тыс.руб.										
			Всего	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035- 2040
1	Установка локальных установок биологической и глубокой очистки хозяйственно-бытовых стоков в различных модификациях (ЛОС) около социально значимых объектов, в том числе	2026-2040	350 0,0			50 0,0		50 0,0		50 0,0		50 0,0	150 0,0

* - Капитал салу бәясе якынча исәпләү нигезендә билгеләнә, NTSS 81-02-19-2025 "19 нчы коллекция. Шәһәр инфраструктурасы биналары һәм корылмалары" һәм NTSS 81-02-14-2025 "14 нче коллекция. Тышкы су белән тәмин итү һәм канализация челтәрләре" нигезендә. Су белән тәмин итү системасын үстерү проектларын гамэлгэ ашыруның төгәл бәясе проект-смета документларын эшләү барышында ачыкланырга тиеш.

Торак пунктның киләчәк үсешен исәпкә алып, агынты суларны чыгару системасының сыйфатын һәм ышанычлылыгын арттыру чараларына капитал салу күләме якынча 3 500 000 сум тәшкил итәчәк.

Капитал салу бәясе якынча исәпләү нигезендә билгеләнә, эксперт бәяләүләренә, охшаш проектлар өчен консолидацияләнгән чыгымнар сметаларына һәм житештерелгән куәт берәмлегенә берәмлек чыгымнарына нигезләнә. Чыгым һәр проект өчен проект-смета документларын эшләү вакытында ачыкланырга тиеш. Финанслауның төп чыганаклары:

- республика бюджетыннан акчалар;
- Муниципаль бюджет акчалары;
- Инвестиция программасына туры китереп тоташтыру өчен түләүләрдән алынган акчалар;
- Тарифка инвестиция өстәмәсе кысаларында алынган акчалар;
- Кредит акчалары һәм муниципаль кредитлар;
- Предприятиялардан, төзелеш компанияләреннән һәм клиентлардан алынган акчалар;
- Законда каралган башка акчалар.

7 нче бүлек "Үзәкләштерелгән канализация системасы үсеше күрсәткечләре өчен максатчан кыйммәтләр"

Хәзерге вакытта торак пунктта үзәкләштерелгән канализация системасы юк. Аерым торак йортлардан һәм жәмәгать биналарыннан агып чыккан сулар шәхси участкалардагы чокырларга һәм септикларга агызыла. Чокырлар һәм септиклар житәрлек дәрәжәдә су үткәрми, бу туфрак һәм жир асты суларының пычрануына китерә.

8 нче бүлек "Үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасының ачыкланган ташландык корылмалары исемлегә (әгәр бар икән) һәм аларны эшләтергә рөхсәт ителгән оешмалар исемлегә"

Ташкичинское авыл жирлегендә үзәкләштерелгән калдык суларны чыгару системасы юк.

ЙОМГАКЛАР ҺӘМ ТӘКЪДИМНӨР

Авыл торак пунктларын үстерүдәге өстенлекле мәсьәләләрнең берсе - халыкны югары сыйфатлы эчәр су белән тәмин итү. Бу ихтыяжны канәгатьләндерү сәламәтлекне саклау, эш шартларын яхшырту, халыкның тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын күтәрү өчен бик мөһим. Хәзерге вакытта Ташкичинское авыл торак пунктында су белән тәмин итү системасы канәгатьләнерлек хәлдә.

Су белән тәмин итү системасын үстерүнең төп юнәлешләре:

- Су алу жиһазларын модернизацияләү. Ашитбаш, Ташкичу һәм Мәмсә авылларында су белән тәмин итү челтәрләрен реконструкцияләү;
- Иске Ашит авылында су белән тәмин итү челтәрләренә капитал ремонт ясау;

Агын сулар системасын үстерүнең төп юнәлешләре:

- Халык яшәгән урыннарда жирле биологик һәм тулы агын суларны чистарту корылмалары төзү.

Эчәр су белән тәмин итүне санитар-гигиеник таләпләргә туры китереп тәмин итү, яңа линияләр төзү һәм техник һәм санитар чаралар, шулай ук су алу һәм транспорт системаларын үстерү аша гамәлдәге су белән тәмин итү системаларының нәтижелелеген һәм ышанычлылыгын арттыру өчен чаралар комплексын гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

Кечкенә шәһәрләрдә үзәкләштерелгән системалар төзү икътисади яктан отышсыз, чөнки 1 куб метр агынты суны чистартуның чикләнгән бәясе бар. Шәһәрләр һәм авыллар төрле конфигурацияләрдәге көнкүреш агынты сулары өчен автоном биологик һәм тирән чистарту корылмалары белән жиһазландырылырга мөмкин.

БИБЛИОГРАФИЯ

1. 2011 елның 7 декабрендәге 416-ФЗ номерлы "Су белән тәмин итү һәм канализация турында" Федераль закон.
2. РФ Хөкүмәтенен 2013 елның 5 сентябрендәге 782 номерлы "Су белән тәмин итү һәм канализация схемалары турында" карары.
3. SP 31.13330.2021 "Су белән тәмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар."
4. SP 30.13330.2012 "Биналарның эчке су белән тәмин итү һәм канализациясе."
5. SanPiN 1.2.3685-21 "Кешеләр өчен әйләнә-тирә мохит факторларының куркынычсызлыгын һәм/яки зыянсызлыгын тәмин итү өчен гигиеник стандартлар һәм таләпләр."
6. SanPiN 2.2.1/2.1.1.1200-03 "Предприятиеләрнең, корылмаларның һәм башка корылмаларның санитар саклау зоналары һәм санитар классификациясе." 7. SP 129.13330.2019 "Тышкы челтәрләр һәм корылмалар. Су белән тәмин итү һәм канализация."

